

Noot	In de Opmerking kolom staan de tijdens de consultatie binnengekomen reacties. In de Antwoord kolom staan de door het programma Mercator geformuleerde antwoorden. In de antwoorden komt regelmatig de afkorting "EMSO" voor. Dit staat voor het document <i>"DiS Geo : Eisen aan model samenhangende objectenregistratie"</i> dat gepubliceerd is op https://docs.geostandaarden.nl/disgeo/emso/ .		
Thema	Opmerking	Antwoord	
IBRO/Mercator	In de inleiding word aangegeven dat het gebruikt kan worden door andere overheden, het geen landelijke standaard is en dat het gebruik vrijwillig en optioneel is. Er wordt dus drie jaar met subsidie geld gewerkt aan een vrijblijvende oplossing!	Het programma Mercator werkt aan een bruikbaar prototype. Implementatie en uitrol naar andere overheden valt niet binnen de scope van dit programma, maar het prototype moet dit wel mogelijk maken	
IBRO/Mercator	De vrijblijvendheid gaat ook niet bijdragen aan verdere uniformiteit en eenduidigheid in de registraties. Kan alleen bijdragen aan een efficiënter proces voor de bronhouders die nog niet integraal werken. Staat tegenover toename van kosten.	Het programma Mercator wil een stap verder gaan dan het huidige integraal werken, door objectgegevens in één bronregistratie te beheren en niet - zoals nu - in minimaal drie verschillende registraties. De IBRO komt in die zin in de plaats van de BAG, BGT, en het objectendeel van de WOZ, en voorziet dus in een efficiënter objectenbeheer.	
IBRO/Mercator	Waarom wordt er een registratie naast de bestaande basisregistraties gebouwd? Is in strijd met common ground en vereenvoudiging van het informatielandschap. Daarnaast willen wij binnen onze gemeente, waar mogelijk, applicaties uit faseren. Basisregistraties blijven de bron; de waarheid en niet de IBRO. Voor de bijhouding hebben wij al een integraal proces voor BGT en BOR en deels voor de BAG en WOZ. Ons inziens zou het doel moeten zijn streven naar één objecten registratie (en waarheid) ter vervanging van afzonderlijke registraties voor de BAG, BGT en WOZ. Daarbij zou net als bij IMBGT/IMGeo een wettelijk deel en optioneel gedefinieerd kunnen worden.	In eerste instantie zal de IBRO (in een productiesetting) naast de bestaande basisregistraties moeten staan, omdat er geen wettelijke basis is voor de IBRO. Zodra het wettelijk mogelijk is, kan de IBRO in de plaats komen van de BAG, BGT, en het objectendeel van de WOZ. Uitsluitend van applicaties staat overigens los van het hebben van een wettelijke basis voor de IBRO en hoeft daar niet op te wachten.	
IBRO/Mercator	IBRO zou een initiatief met meerwaarde zijn als hiermee de BGT, BAG en/of WOZ uitgefaseerd kunnen worden. Berichtenverkeer zou dan vanuit de IBRO plaats moeten vinden. Koppelingen vanuit de IBRO naar de basisregistraties BGT, BAG en WOZ zijn dan niet nodig. Scheelt in kosten en onderhoud qua koppelingen en aantal registraties die onderhouden moeten worden. Tevens wordt daarmee het applicatielandschap overzichtelijker. Wetgeving kan hierop worden aangepast. Is ten eerste efficiënter voor bronhouders (minder software pakketten onderhouden) en ten tweede goedkoper. Vraag: Waarom wordt hier niet voor gekozen? Project, verkenning (en subsidie) loopt drie jaar! In die periode kan hiervoor ook aanpassing van alle noodzakelijke wetgeving worden meegenomen.	Voor deze opzet is in het programma Mercator juist wél gekozen. Alleen is de gemeente Rotterdam niet bevoegd om wetgeving aan te passen en kan er hooguit geadviseerd worden over aan te passen wet- en regelgeving. Dit zit overigens wel in scope van het programma.	
IBRO/Mercator	Komt er tooling als open source beschikbaar?	Het uitgangspunt is dat software deelbaar is met andere overheden. Het ligt daarbij dan voor de hand dat er voor open source-software wordt gekozen. Dit is echter ook afhankelijk van de wijze waarop andere gemeenten gebruik kunnen gaan maken van de IBRO. Daarover is nog geen duidelijkheid.	
IBRO/Mercator	het is niet te doorgronden door het geven van een beschrijving van een model. ik kan niet geheel overzien in een oogopslag of dit model, als dat geïmplementeerd is (op welke manier dan ook) uiteindelijk invloed gaat hebben op de processen. het is verwarrend dat er enerzijds gesproken wordt over een model voor intern bij gemeente Rotterdam, anderzijds over landelijke standaard en landelijke consultatie. Er wordt heel weinig toelichting gegeven en weinig tijd om het model te doorgronden.	De IBRO wordt opgezet door de gemeente Rotterdam, met de intentie deze zo op te zetten dat het kan uitgroeien tot een landelijke standaard. Dat geldt dus ook voor het informatiemodel: eerst te beproeven door de gemeente Rotterdam, maar daarna te hanteren als landelijke standaard.	
IBRO/Mercator	als het gaat om de vraag of BAG-BGT-WOZ al op elkaar zijn afgestemd (welke manier dan ook) dan is dat op heel veel gemeentes al zo. soms op een eenvoudige manier, soms op een meer innovatieve manier.	Het programma Mercator maakt graag gebruik van bestaande best practices van andere gemeenten en zoekt ook actief de samenwerking met deze gemeenten.	
IBRO/Mercator	Quote: "Het model staat naast de informatiemodellen voor de bestaande basisregistraties (BAG, BGT, WOZ)." Hiermee is het feitelijk anti-federatief: er wordt een nieuwe registratie opgezet, naast (en op veel punten in dubbeling met) bestaande registraties.	Vooralsnog zal de IBRO naast de huidige basisregistraties bestaan. De bedoeling is dat de IBRO de landelijke voorzieningen van de BAG en BGT gaat voeden. Hiermee is de (lokale) bijhouding van de BAG en BGT niet meer nodig en komt de IBRO daarvoor in de plaats.	
IBRO/Mercator	[...] Daarnaast werken wij als gemeente aan het terug dringen van het aantal applicaties. De afbakening kan plaatsvinden op WOZ-deelobject niveau waarbij aantal WOZ-deelobjecten samengesteld kunnen worden tot een pand voor de BAG en BGT en/of een overig bouwwerk in de BGT. VRAAG: Waarom moet er een nieuwe applicatie worden geïntroduceerd als deze gegevens ook al uit bestaande registratie te herleiden zijn? Dat druist in tegen de Common Ground gedachte en gegevens eenmalig inwinnen en registreren, meervoudig gebruiken.	Met de IBRO is het juist de bedoeling dat objectgegevens éénmalig worden ingewonnen en geregistreerd, daar waar nu objectgegevens in drie registraties moeten worden beheerd, waarin dubbelingen en tegenstrijdige objectgegevens voorkomen. Die constatering is juist strijdig met de principes van Common Ground.	
IBRO/Mercator	In het kader van de aanstaande bezuinigingen en het 'ravijnjaar' 2026 in zicht is het niet te verkopen dat geïnvesteerd moet worden in een nieuwe applicatie als de meerwaarde niet aangetoond wordt / er een positieve business case voor de gemeente is. De gemeenten hebben volop geïnvesteerd in o.a. de BAG en BGT terwijl de rekenen grotendeels buiten de gemeente vallen.	Het programma Mercator laat voor de IBRO ook een business case opstellen, waarvan het uiteraard de verwachting is dat deze positief zal zijn ten opzichte van de huidige beheersituatie	
IBRO/Mercator	De kosten voor de aanschaf en beheerkosten van een nieuwe applicatie + de inspanning die een gemeente moet doen om de applicatie te vullen en actueel te houden wegen niet op tegen de inspanningen die door gemeenten gedaan moeten worden!	Het programma Mercator laat voor de IBRO ook een business case opstellen, waarvan het uiteraard de verwachting is dat deze positief zal zijn ten opzichte van de huidige beheersituatie	
IBRO/Mercator	Als gemeente omarmen we de gedachte naar een gezamenlijke bronregistratie waarin de objecten gecentraliseerd zijn. Onze vragen gaan vooral over implementatie en organisatorische ondersteuning. Hoe zorgen we ervoor dat dit initiatief breed gedragen kan worden in een organisatie? Welke technieken en processen worden hierdoor geraakt? Antwoorden op onderstaande vragen zouden hiervoor stappen in de goede richting zijn: hoe zorgen we ervoor dat de implementatie een succes wordt? Is er een strategie? welke stappen gaan we hierna zetten? is er een roadmap? duidelijk naar voren brengen waarom we naar een IBRO willen? maw welke producten en diensten gaan we hiermee verbeteren en/of vereenvoudigen? Welke processen brengen we hiermee op orde? Is er een datastrategie voor wat betreft de IBRO?	Deze opmerking zal worden meegenomen in het gesprek tussen de gemeente en het programma Mercator	
IBRO/Mercator	geef ruim aandacht en tijd voor een testfase waarin de gebruiker in staat wordt gesteld nog aanpassingen te doen. Pas als je er echt mee gaat werken loop je tegen mogelijke obstructies aan die je nu niet ziet of leest.	Deze opmerking zal worden meegenomen in het gesprek tussen de gemeente en het programma Mercator	
IBRO/Mercator	De term IBRO kan snel tot verwarring leiden vanwege het grote raakvlak met IBOR als Integraal Beheer Openbare Ruimte. Laten we vooral geen onduidelijkheid creëren in onze overleggen met de beheerafdelingen. De WOZ zit bij een samenwerkingsverband, wij hebben dus niet alle inhoudelijke kennis in huis die nodig is om op een dergelijke integrale manier te registreren. Een dergelijke manier van registreren vereist ook het maken van zeer goede procesafspraken en wellicht het veranderen van rolbeschrijvingen (er is bredere kennis nodig bij gegevensbeheerders om een object in zijn geheel te registreren). Wordt hier ook aandacht aan besteed in het Mercator project?	Dit wordt opgepakt in het programma Mercator in het spoor Rollen en Opleidingen	
IBRO/Mercator	Het is een erg uitgebreid verhaal. Dit zou getoetst moeten worden bij de gebruikers, maar de opzet lijkt me goed. Het lijkt me verstandig dat er enige flexibiliteit ingebouwd wordt om toekomstige wijzigingen snel mogelijk te maken.	Na vaststelling van deze versie van het informatiemodel zal het wijzigen en eventueel aanvullen van het model via een nog vast te stellen wijzigingsprocedure mogelijk worden gemaakt.	

	Het voorgestelde basisproces gaat uit van een verbetering van de huidige interne beheerprocessen. In mijn ogen is dat 'oud-denken'. Een integrale Bronregistratie van Objecten zou moeten liggen bij de bron, geredeneerd vanuit de gebruikers. En die bron is de Landelijke Voorziening. Als overheid moeten we als één geheel optreden. Vertrouwen, authenticiteit, één waarheid, etc. De Basisregistraties hebben hierin voorzien door Landelijke Voorzieningen (LV's) te organiseren. De taak van LV's is het bieden van centrale, betrouwbare en uniforme gegevens voor de overheid en andere organisaties. Met andere woorden, gebruikers van gegevens, zowel intern als extern overheidsorganisaties zoals gemeenten, dienen af te nemen van de LV's. In de beoogde plaat wordt het bronbeheer en ontsluiting van gegevens binnen de gemeentelijke proeftuin gesitueerd. Ik neem aan dat hiermee ook de beoogde gemeentelijke organisatie bedoeld wordt. Het (bron)beheer moet juist losgekoppeld worden van het gebruik! Hoe zou er dit in de praktijk uitzien? Er is één centrale LV waarin (om te beginnen) BAG, BGT en WOZ samen gebracht zijn als één. Dus geen dubbele bijhouding meer. IBRO zou dus geplaatst moeten worden bij de LV. (Bron)beheerders muteren direct in de LV. Middels soort van uit/inchecken is dit nu al mogelijk voor in ieder geval de BGT. Er is dus geen eigen opslag meer nodig. Voor zowel intern als extern gebruik kan de benodigde informatie/data opgehaald worden bij de LV t.b.v. de informatievoorziening. Het grote voordeel is dat alle gegevens centraal worden opgeslagen. De verschillende organisaties hebben dus geen eigen opslagcapaciteit nodig alle organisaties maken voor hun informatiebehoefte gebruik van dezelfde bron: Één waarheid Door de integraliteit in de LV (dus IBRO maar dan landelijk) worden objecten eenmalig vastgelegd en direct meervoudig gebruikt. Een aanvullende optie is het meenemen van het beheer openbare ruimte (BOR) in deze plaat. BOR sluit op de geometrie zoals deze door de BGT wordt geregistreerd. Deze kan door de BOR beheerder of via het meldingsproces richting de BGT beheerder worden aangevuld. In de praktijk betekent dit dat een groenvlak, gemeten door de BGT beheerder, verder wordt ingedeeld met groenvlakken en/of objecten door de BOR beheerder.		
IBRO/Mercator		Het programma Mercator beschouwt dit als een waardevol advies over de inrichting en het bronhouderschapmodel van de IBRO en zal het zeker bij die trajecten betrekken.	
IBRO/Mercator	Ik mis sowieso de koppeling met BOR.	De IBRO zal zodanig gestandaardiseerd zijn, dat het koppelen met andere (sector)registraties, zoals de BOR, mogelijk is.	
IBRO/Mercator	Verder "staat voorlopig naast"; Als het geen beoogde vervanging is van BAG, BGT en WOZ, en het heeft geen verplichte status, waarom dan extra tijd en geld hieraan besteden?	In eerste instantie zal de IBRO (in een productiesetting) naast de bestaande basisregistraties moeten staan, omdat er geen wettelijke basis is voor de IBRO. Zodra het wettelijk mogelijk is, kan de IBRO in de plaats komen van de BAG, BGT, en het objectdeel van de WOZ.	
IBRO/Mercator	Een ander punt van aandacht is, dat er natuurlijk wel meerwaarde zit in het feit dat er een betere afstemming komt binnen het spectrum van BAG, BGT en WOZ maar er wordt (nog) niet verder gekeken.	Het klopt dat het programma Mercator zich met name focust op het verhelpen van knelpunten binnen het spectrum van BAG, WOZ en BGT.	
IBRO/Mercator	2.1: Toepassingsgebied "BAG, BGT en WOZ: drie objectgegevens maar vertonen daarin weinig samenhang."/:Zo is het nooit bedoeld. De eerdere stelselplaten geven wel degelijk de samenhang weer. Waar het mis gaat is dat gegevens, zowel geometrisch als administratief in meerdere basisregistraties worden bijgehouden. Als IBRO naast de BAG, BGT en WOZ komt te staan, lijkt dit niets op te lossen.	De IBRO zal er voor gaan zorgen, dat juist die driedubbele bijhouding van objectgegevens niet meer nodig is. Ook als de IBRO vooralsnog naast de bestaande basisregistraties komt te staan.	
IBRO/Mercator	Het voelt nu als een nieuwe basisregistratie met een enkele bronhouder. Wij weten dat dit anders wordt bedoeld maar het is goed om daar uitgangspunten/principes over op te nemen. Het leest nu als een catalogus die de gemeenten in zijn geheel gaan doen terwijl ook de SOR wordt gevolgd en het veel meer gaat over een samenhangend model waarin data van meerdere bronhouders zit.	Binnen het programma Mercator werken we aan een bronhouderschapmodel voor de IBRO. Hierin zullen inrichtingskeuzes m.b.t. het bronhouderschap gemaakt worden.	
IBRO/Mercator	Het conceptuele informatiemodel is te groot om dit in mijn beschikbare tijd inhoudelijk helemaal door te spitten. Dit was ik overigens ook niet van plan. Het technische deel geloof ik wel.:Als ik goed begrepen heb in de korte tijd dat ik het stuk gelezen heb, gaat het in mijn ogen lang niet ver genoeg. Ik denk dat dit een gemiste kans is.	Het informatiemodel zal in de loop der tijd aangepast en aangevuld gaan worden en meegroeien met de ontwikkelingen die zich in het beheerdomein van geo-objecten voordoen.	
IBRO/Mercator	Het is een complex integratiemodel, indien er de juiste keuzes worden gemaakt (met name rond het thema gebouwen) zou het effectiever qua proces kunnen zijn. Neemt niet weg dat er een 3D component bijkomt. Dit verzwaart de registratie en de actualisatiekosten enorm.	Bij het beproeven van dit informatiemodel zal blijken wat de impact is van het beheren in 3D.	
IBRO/Mercator	Ik denk dat een integrale benadering zeker helpt om processen efficiënter in te richten. Specifiek dit model is wel erg uitgebreid om bij te moeten houden (gebruik én functie). /Bovendien denk ik dat de opstap naar een integrale benadering een heel hoge drempel is bij veel organisatie. En dat het dus veel verandering vergt van zowel de software als de verschillende afdelingen om dingen echt integraal op te pakken. Het is dus afhankelijk van de invulling die in een organisatie haalbaar is, het model is daar maar een klein onderdeel van. Als het puur een integrale registratie is die alsnog decentraal bijgehouden wordt (samengesteld op basis van kopieën uit verschillende systemen), dan winnen we er niks mee. En voor ons zou echt integraal samenwerken tussen de verschillende afdelingen een heel grote en complexe verandering in de werkprocessen en software vergen. Afdelingen en kennis nu gescheiden, dit model vergt integrale kennis op zowel BAG, BGT, als WOZ (en in mindere mate BOR). Dus op een plek bijhouden gaat niet met de huidige bezetting. Stel je hebt géén WOZ kaart, is dit dan wel bruikbaar? We missen de echte integratie met IMBOR.	Het programma Mercator benadert de opzet van de IBRO holistisch en besteedt dus naast het informatiemodel ook aandacht aan de architectuur, het bronhouderschap, de processen voor inwinning en bijhouding, de software en de organisatie (medewerker/rol/opleiding). Al deze sporen samen vormen de beoogde IBRO, die in Rotterdam beproefd zal worden en na afronding van het programma (hopelijk) in productie genomen kan worden. Een beperkt deel van de BOR krijgt een plek in de IBRO. Daarnaast zullen de IBRO en de BOR met toepassing van standaarden goed op elkaar aansluiten en zou daarmee integratie mogelijk moeten zijn.	
Gemissen	Ik mis een kijk vanuit systeemdecompositie en zekere diepgang daarin. zie ook eerdere opmerkingen. Wat moet ik verstaan onder een integraal belang? is het hebben van een gestandaardiseerde basis (zoals nen2767) een integraal belang, of gaat het om integraal belang in gebruik en uitwisseling van gegevens? Sluit dit model bijvoorbeeld aan op BIM ontwikkelingen (dat zie ik nu alleen in relatie tot vergunningverlening genoemd worden)?	De integraliteit wordt vooral gezocht in de bijhoudingsprocessen van de IBRO, daar waar er nu per basisregistratie afzonderlijke bijhoudingsprocessen bestaan. Daarnaast is het bieden van een gestandaardiseerde basis en ontsluiting van objectgegevens een doel van de IBRO. Hierbij is ook een proof of concept met BIM-gegevens voorzien.	
Gemissen	Veel informatie (specifiek op wegen, water etc. zijn ook sectoraal. waar ligt de grens).	De IBRO zal zich qua inhoud beperken tot objectgegevens die voor meervoudig gebruik van waarde zijn en zich dus gedragen als een basisregistratie, waaruit andere (sector)registraties de basisobjectgegevens kunnen bevragen.	
Gemissen	Ik heb het wat vluchtig doorgenomen. Ik zie zo snel niets over verplicht/optoneel.	Voor de IBRO wordt zowel een conceptueel als een logisch informatiemodel opgesteld. Verplichtheid en optionaliteit zullen worden uitgewerkt in het logisch model.	
Gemissen	Verder zou een boomstructuur van Objecttypen, met soms de vele subtypen en bijbehorende domeinen handig zijn voor het overzicht. Hoewel supertype wordt genoemd ben ik soms het overzicht hierin kwijt.	Doorgevoerd	

Gemissen	Ik mis laadpaal en alles dat met leidingen te maken heeft zoals o.a. hoofdriool, huis en kolk aansluitingen, infiltratie leidingen maar ook putten, kolken pompputten etc.. Ook drainage leidingen mis ik. Wij hebben alles mbt tot bovenstaand opgenomen in de BGT en middels berichtenverkeer gekoppeld aan ons beheersysteem.	De IBRO zal zich qua inhoud beperken tot objectgegevens over bovengrondse objecten, in navolging van EMSO.
Gemissen	Hoe is de aansluiting naar IM BOR 2025 geborgd? Daar zie ik niets van terug, terwijl in BGT ontstaat de eerste verschnijningsvorm van het IM BOR object.	In het traject van het opstellen van het conceptuele informatiemodel IMIBRO is CROW betrokken geweest om te zorgen dat IMIBRO en IMBOR 2025 op elkaar zijn aangesloten.
Gemissen	Een transformatie plaat om van IBRO objecten naar WOZ te gaan. Echt een plaat van vooral het gebouw gedeelte naar WOZ toe. Met daarbij het uitgangspunt dat de IBRO de BGT en BAG volledig functioneel en informatietechnisch afdekt.	Dit is onderdeel van een vervolgfase (uitwerking transformatieschema's). Volgt dus.
Gemissen	Onderdeel C van Transponering IBRO naar basisregistraties: het is helpend om uitgangspunten te beschrijven over het opnemen van een pluslaag in de IBRO. Wanneer wel en niet en aan welke principes en eisen moet je dan voldoen. Dit zou dan de handreiking ook zijn leveranciers om die functionaliteit meteen beschikbaar te stellen.	Dergelijk uitgangspunten zijn nu niet voorzien, maar kunnen bij de verdere doorontwikkeling van het informatiemodel meegenomen worden.
Gemissen	De volgende huidige verplichte BGT-inhoud is nu niet 1 op 1 uit de IBRO af te leiden zonder aanvullend op te nemen (eventuele tijdelijke) kenmerken. (Tabel apart meegestuurd)	Toegevoegd: VoetpadOpTrap, Sneltram, Tram, Houtwal
Gemissen	De volgende huidige verplichte BAG-inhoud is nu niet 1 op 1 uit de IBRO af te leiden zonder aanvullend op te nemen (eventuele tijdelijke) kenmerken: De status "geconstateerd" ontbreekt en is nu niet af te leiden uit de opgenomen kenmerken. De BAG kent deze status toe aan panden, waarvan de formele vergunde status niet bekend is. Bijvoorbeeld illegale of vergunningvrije situaties.	De eigenschap geconstateerd in de BAG geeft aan dat een object in de registratie is opgenomen , waarbij een brondocument ontbreekt. Dit is een eigenschap die te maken heeft met registratieafspraken in de BAG registratie. Het conceptuele model de werkelijkheid en niet een registratie van gegevens. In het logisch model wat zal worden opgesteld voor de IBRO zal de eigenschap geconstateerd wel een plek krijgen.
Gemissen	1. Koppeling naar de BOR a. In hoeverre sluit de IMIBRO aan bij de IMBOR? b. Krijgen we hier tzt te maken met een conversie naar IMBOR?	Bij het opstellen van het informatiemodel heeft afstemming plaatsgevonden met het informatiemodel van de BOR. Een conversie is vooralsnog niet voorzien.
Gemissen	Aansluiting op andere normen Op welke wijze wordt aangesloten / rekening gehouden met ander normen, zoals CROW, GWSW, RioNed?	Bij het opstellen van het informatiemodel heeft afstemming plaatsgevonden met het informatiemodel van de BOR. Het programma DOOR is nauw betrokken bij het programma Mercator.
Gemissen	Versobering inhoud BGT: Inhoud vervalt (bv C1: voetpad op trap) of Meerdere objecten vallen onder 1 classificatie (bv C8: straatmeubilair) a. Wat betekent dit voor (verplichte) inhoud van de BGT? b. Onderscheid in straatmeubilair is gewenst voor beheer en beleid. Hoe wordt hiermee omgegaan?	Verplichte inhoud wordt gevolgd (voetpad op trap is dan ook toegevoegd); voor nadere detailleringen moet de BOR registratie gebruikt worden.
Gemissen	Bijna heel onze provincie heeft de WOZ uitbesteed aan een belastingsamenwerkingsverband a. In hoeverre zijn belastingsamenwerkingen betrokken bij Mercator? b. Hoe zorg je voor afstemming als het beheer van een basisregistratie is uitbesteed?	Bij het opzetten van het bronhoudersschapsmodel en het bepalen van inrichtingsvarianten voor de IBRO zullen de gevolgen en consequenties van het beheer door samenwerkingsverbanden meegenomen worden.
Gemissen	Optionele IMGEO-inhoud: Planten, struikrozen, heesters en bodembedekkers worden in IMIBRO: struiken. Gesteld wordt dat dit problematisch is, maar ook dit onderscheid is gewenst voor beheer en beleid. a. Waarom is gekozen om dit onderscheid niet op te nemen in IMIBRO? b. Dit levert problemen op in de mutatiesignalering tussen IMIBRO- en IMGEO-inhoud. Hoe is hier over nagedacht?	Verplichte inhoud wordt gevolgd; voor nadere detailleringen moet de BOR registratie gebruikt worden. Het Mercator spoor Organisatie en Processen zal nader ingaan op mutatieprocessen.
Gemissen	Conversie van huidige modellen naar IMIBRO: Is nagedacht over hoe een eventuele conversie kan gaan plaats vinden?	De conversie zal in de proeftuin uitgevoerd gaan worden.
Gemissen	Vooraf aansluiting naar Europese standaarden missen we. Ookal is de IBRO niet bedoeld voor de sectorale (proces-) gegevens wil je wel graag ook hierop aansluiten. Zo kom je dichtbij de werkelijkheid te staan.	In het informatiemodel is zoveel mogelijk rekening gehouden met Europese standaarden, met name de INSPIRE-richtlijn. Door gebruik van standaarden is aansluiting van sectorregistraties mogelijk.
Gemissen	Ook missen we Rioolwaterzuiveringsinstallaties. Zuiveringscomplex doet allen zuivering van drinkwater, maar niet van het oppervlaktewater.	Aangepast
Gemissen	In de catalogus missen we principes/uitgangspunten. Het leest als een catalogus waarbij gemeenten uiteindelijk toch hun hele grondgebied gaan oppakken waarbij dan dubbele inwinning gaat ontstaan voor de gebieden waar andere bronhouders inwinnen. Wij verwachten dat gemeenten deze gebieden ophalen vanuit de LV BGT en daar niet inwinnen. Is goed om dit soort uitgangspunten expliciet te benoemen.	Het uitgangspunt is dat objectgegevens eenmalig worden ingewonnen. Welke partij daarbij verantwoordelijk is voor de inwinning en welke voor de registratie zal in het bronhoudersschapsmodel bepaald worden.
Gemissen	Ik mis het object "wadi". Die zie ik nergens terug (of ik heb er overheen gekeken).	Een wadi is een Waterbergingsgebied.
Gemissen	Is het een bewuste keuze om de BGT+ attributen zoals bij open verharding de "gebakken klinkers", " tegels" weg te laten (of heb die gemist?).	Voor dit detailleringsniveau moet IMBOR gebruikt worden. Dit is een bewuste keuze, waarmee we aansluiten op IMBOR 2025. Zie ook de algemene toelichting bij de antwoorden op de consultatiereacties.
Gemissen	Welke subsets van de IMGEO objecten zoals paal etc. worden behouden? Nu lastig beoordelen, maar bepaalde objecten zijn wel prettig om te kunnen blijven benoemen.	Voor dit detailleringsniveau moet IMBOR gebruikt worden. Dit is een bewuste keuze, waarmee we aansluiten op IMBOR 2025. Zie ook de algemene toelichting bij de antwoorden op de consultatiereacties.
Gemissen	Wadi's	Een wadi is een Waterbergingsgebied.
Gemissen	Kelders: tot op welk detailniveau vast te leggen? Funderingen? (Tijdelijke) grondkeringen? > er is behoefte aan detailniveau om de drukte in de ondergrond in kaart te kunnen brengen.	Ondergrondse panddelen zijn in scope, maar funderingen, grondkeringen e.d. niet.
Gemissen	Uitstroomvoorzieningen (bijvoorbeeld als weginrichtingselement zonder type plus)	Voor dit detailleringsniveau moet IMBOR gebruikt worden
Gemissen	WKO's (nu als opslagtank genomen)	Is ondergrond, buiten scope
Gemissen	Overbouw / onderbouw: nu gewoon allemaal als panddeel en puur op basis van nivo weten we de verdieping?	Uitgaande van de vastlegging van panden in 3D is dit niet meer nodig.
Gemissen	Niet topografische opdelingen t.b.v. beheer openbare ruimte nog toegestaan?	Dit is nog steeds toegestaan.
Gemissen	Er is veel behoefte aan verduidelijking van interpretatiegevoelige objecten. De IBRO lost dit niet op. Het is een ingewikkeld, heel uitgebreid model.	In een later stadium wordt dit uitgewerkt.
Gemissen	Bijvoorbeeld: groen langs de weg: wanneer berm en wanneer begroeid terreindeel, wanneer brandgangen opnemen en wanneer erf laten, parkeervlakken met een kruis / alleen voor laden en lossen ook opnemen? Hoe om te gaan met wisselend maaiveld (parkeergarages waar gebouwen op staan maar waar wel een wegdeel naar toe gaat)? Fietsstrook die over drempel loopt, hoort dit bij de drempel? Verhoging bij een uitrit, benoemen we dit als drempel. Etc. Als je dit soort opties biedt in het model zou er eigenlijk minder interpretatie vrijheid aan moeten hangen.	In een later stadium wordt dit uitgewerkt.

Gemissen	Het begrip Bijgebouw	Dit is buiten scope.
Algemeen	behoefte aan de duiding / verdieping van netwerken en specifieke voorbeelden die de verschillende dimensies met elkaar verbinden binnen het (regionale) watersysteem en waterkeringensysteem. Dit model zou ons zowel binnen het regionale watersysteem als het Waterkeringensysteem enorm helpen wanneer de genoemde termen en domeinen aan elkaar gekoppeld worden via een systeemsperspectief waarbij netwerken, virtuele ruimten en reële objecten aan elkaar gekoppeld worden In het voorbeeld van de Waterkering hebben we bijvoorbeeld te maken met Dijktrajecten (landelijk vastgesteld en beschikbaar in waterveiligheidsportaal). Deze trajecten geven het verloop van de waterkering dmv lijnen en punten. Aan deze trajecten worden omgevingswaarden gekoppeld. Anderzijds op gedetailleerd niveau kennen we de digigids voor visuele inspecties waarbij met name gekeken wordt naar gebreken aan de toplaag / bekleding (gras, asfalt etc.) van een dijklichaam. Met andere woorden hanteren we binnen verschillende levenscyclus activiteiten een iets ander perspectief of detailniveau van hetzelfde object. Wanneer voorbeelden toegevoegd kan worden hoe een dijktraject (netwerk) samenhangt met functionele ruimten (waterkering) en civieltechnische constructies (Dijklichamen, kunstwerken zoals coupures, afsluitbare duikers etc.) . of hoe verschillende netwerken ten opzichte van elkaar gemodelleerd kunnen worden (bijvoorbeeld kruisingen van leidingen, wegen, waterkeringen, waterlopen) dan zou dat helpen. naar voorbeeld van: https://tum-gis.github.io/road2citygm3/guideline/guideline.html (o.a. paragraaf 2.2, 5.11 van de citygm1 pagina)	Het waternetwerk is, in ieder geval in deze fase, buiten scope. De IBRO is vooralsnog een werknaam. Bij eventuele inproductienaam zal de passendheid van de werknaam opnieuw bezien worden. IBRO levert enkel de fysieke bouwstenen. De BRK was geen onderdeel van SOR en is geen onderdeel van IBRO. BRK is een aparte bron. Een combinatie van bronnen leidt tot zinvolle informatie voor afnemers. Een combi van IBRO en BRK is bijvoorbeeld nodig voor de WOZ-afbakening. De ondergrondse objecten uit de Basisregistratie Ondergrond zijn geen onderdeel van de IBRO, alleen de ondergrondse delen van bovengrondse objecten (zoals in de BAG). Interactie met de BRO valt buiten de scope van het programma Mercator Er is een toelichtende powerpoint, de link daarnaartoe is te vinden op https://www.geonovum.nl/nieuws/integrale-bronregistratie-objecten-consultatie-conceptueel-informatiemodel Waar in EMSO de definitie is aangepast t.o.v. de definitie in een (basis)registratie is EMSO als herkomst definitie opgenomen.
Algemeen	De afkorting kan dan wel de inhouds dekken, maar roept verkeerde associaties (zoals BRO) op in het dagelijks gebruik ervan. Een andere benaming is sterk aan te bevelen.	
Algemeen	De relatie met de BRK is nog enigszins onderbelicht. Dit is met name met het oog op het 'meenemen' van de WOZ afdeling	
Algemeen	We denken graag mee over de interactie met de ondergrond (BRO) indien we Geo-informatie op een 3D wijze gaan registreren. Denk aan BAG onderdelen ondergronds, wegvakken met een diepte (waterberging) ((wegvakken met diepte zit er wel in)), het ondergrondse ruimtegebruik etc.	
Algemeen	Vraag: Is er per domein geen powerpoint beschikbaar (na analogie van de presentatie over het Gebouwenmodelv0.3 door de VNG tijdens de GGB voorjaarsbijeenkomst) waarin op hoofdlijnen de domeinen/objecten worden toegelicht? We worden nu geconfronteerd met één groot document opgesteld door een beperkte groep deskundigen. Wij zijn niet betrokken bij discussies en kennen daardoor de context enafweging(en) niet.	
Algemeen	Bij veel objecten staat bij de herkomst definitie EMSO terwijl dat object al voorkomt in de BGT/IMGeo, BAG, WOZ of IMBOR. Waarom wordt de verwijzing naar de betreffende basisregistratie niet altijd opgenomen?	
Algemeen	Er wordt verwezen naar het feit dat de basisregistratie WOZ objectgegevens bevat maar dat is niet het geval. De Basisregistratie WOZ bevat maar zeer beperkte informatie, te weten WOZ-waarde en de relaties naar aanduiding (adres) OZ en relaties naar belanghebbenden en percelen. De gedetailleerde objectgegevens staan in de WOZ-administratie. Hetzelfde geldt voor het informatiemodel WOZ, deze is niet toegespitst op de basisregistratie WOZ maar op de gehele gegevensuitwisseling binnen het WOZ-domein, Dit is anders dan bij andere basisregistraties/domeinen, daar ziet het informatiemodel toe op sec de basisregistratie.	
Algemeen	Het is belangrijk om dit goed te duiden om zo discussies/spraakverwarring te voorkomen o.a. voor het overhevelen van gegevens van de ene registratie naar de andere.	Aangepast
Algemeen	Hoofdstuk 3: Overzicht Informatiemodel IMIBRO 3.3.2.10 Voorstel is dit gehele gedeelte uit het informatiemodel te verwijderen. Is geen onderdeel van deze bronregistratie, omdat de gemeente geen bronhouder is of wordt van deze objecten. Onnodige informatie opnemen in een model is zinloos en maakt het onnodig ingewikkeld / minder overzichtelijk. De enige uitzondering die eventueel gemaakt kan worden is gemeentegebied omdat deze gebruikt wordt als object om bepaalde begrenzingen zoals woonplaatsen op te laten aansluiten	Gemeentegebied is in een extern package opgenomen vanuit het Informatiemodel Samenhangende Objecten - Bestuurlijke gebieden. Daarmee is het domein bestuurlijke gebieden verwijderd uit dit model.
Algemeen	3.3.1: Waarom is maar een deel van de objecttypen opgenomen? Dus bijvoorbeeld wel constructie maar geen begroeiing?	De afbeeldingen in hoofdstuk 3 geven alleen het overzicht van de meest generieke objecttypen. De objecttypen van de verschillende informatiedomeinen zoals groen en water komen in latere afbeeldingen aan bod.
Algemeen	3.3.2.8.4.1: Het is niet duidelijk wat er precies wordt bedoeld met de NOOT in deze paragraaf. De gedachte is dat we aan een (gedeelte van) een netwerkverbinding/knoop een openbare ruimte relateren. Niet andersom toch? Misschien meer iets voor bespreking in het kader van het logisch model?	Aangepast
Algemeen	Wat houdt "authentiek" in bij de beschrijving van attributen? Dus: authentiek ten opzichte van wat?	Authentiek verwijderd. Of een gegeven authentiek is wordt in het Logisch Model opgenomen.
Algemeen	Bij de definities wordt het begrip Gebouw gebruikt waar dit (IBRO -) Pand moet zijn. Dit graag aanpassen. Dit speelt met name in het domein Gebouwen.	Aangepast
Algemeen	Met name in de toelichting bij de beschrijving van de objecttypen is sprake van SOR, als gevolg van het 1 op 1 overnemen van teksten uit EMSO. Dit moet in de meeste gevallen worden vervangen door IBRO.	Aangepast
Algemeen	Hoofdstuk 2: Toepassingsgebied 1e alinea: 'te' toevoegen aan weinig samenhang T-3e alinea '1' achter WOZ verwijderen Hier staat "opgebouwd vanuit gesynchroniseerde objecten uit de BAG, BGT en WOZ". Dat is niet geheel correct. Dit zou moeten luiden "opgebouwd vanuit basisobjecten waaruit de objecten in BAG, BGT en WOZ kunnen worden gevormd". In het plaatje moet LV WOZ worden vervangen door "WOZ-administratie" (vastgestelde scope wijziging programma).	Aangepast
Algemeen	3.3.2.8 Netwerken staat hier regelmatig in meervoud, is niet consistent met domeinnamen in 4.	Aangepast
Algemeen	3.3.2.9 Schema functionele ruimten, daar missen Oeverzone en Waterbergingsgebied	Aangepast
Algemeen	En waarom verschillende termen voor (vlak)geometrie door elkaar? En zou OpenbareRuimte ook niet VlakOfMultivlak moeten zijn? En geen type meer bij OpenbareRuimte?	Aangepast
Algemeen	3.3.2.4: In intro "Landelijke voorzieningen zoals de" schrappen. Dat zijn niet de bronnen.	Aangepast
Algemeen	3.3.2.8.3: er wordt een verkeersbord als een voorbeeld genoemd van een punt langs de verbinding. Dat klopt niet. Een verkeersbord is een eigenstandig reëel object.	Aangepast
Algemeen	3.3.2.10: Hier wordt in de intro ten onrechte wijken en buurten genoemd. Dat zijn registratieve ruimten en geen bestuurlijke gebieden.	Aangepast

Algemeen	3.3.2.11 Schema registratieve ruimten. Waarom nu term 'gebied' achter Gemeente, Provincie en Veiligheidsregio geplaatst? Zo staan ze niet in EMSO, terwijl daar wel naar wordt verwezen. Geldt ook voor 4.14.1.3-...7 En hoe zit het met 4.14.1.15-...19 waar de termen zonder 'gebied' worden opgevoerd. Deze staan niet in schema. Verder ontbreekt Rijksgebied in schema.	Dit deel van het IMIBRO volgt het in een eerder traject ontwikkelde informatiemodel bestuurlijke gebieden. In dit informatiemodel is besloten de term 'gebied' toe te voegen ten opzichte van EMSO, omdat dit het bedoelde informatieobject beter beschrijft.	
Algemeen	3.3.2.12 Waarom ontbreken allerlei subtypen in het schema? Gaat om 4.16.1.2-...8, 4.16.1.11-...20 en 4.16.1.22-...28	In deze afbeeldingen wordt een overzicht gegeven van de objecttypen, maar omwille van de ruimte worden niet alle gedetailleerde objecttypen in de afbeelding opgenomen. De bedoeling is om een overzicht te geven van de structuur, zonder daarin volledig te willen zijn. Het document geeft wel een volledige opsomming.	
Algemeen	Hoofdstuk 4: Informatiemodel Conceptueel model IBRO Deze paragraaf mist nog ene tekstuele toelichting of inleiding ten aanzien van de opzet en overwegingen en begint gelijk met een overzichtsschema en verder alleen opsommingen van objecttypen, attribuutsoorten en relatiesoorten Heeft de volgorde van de genoemde objecttypen e.d. nog een specifieke betekenis, omdat die niet alfabetisch is. Iets met hiërarchie? Anders verdient het de voorkeur voor de leesbaarheid om de beschrijvingen in alfabetische volgorde op te nemen.	Doorgevoerd	
Algemeen	C1 Wegen: wegdeel. Het samenstellen van het attribuut functie dient voor een deel ook vanuit de combinatie van Wegennetwerk en Verharding te gebeuren.	Aangepast	
Algemeen	Calamiteitendoorsteek is geen verplichte BGT inhoud	Verwijderd	
Algemeen	Wat is de functie van bijlage A? Deze is leeg.		
Algemeen	Bijlage C aanhef klopt niet helemaal (correctie: hoe elementen uit IBRO corresponderen met NAG en BGT).	Aangepast	
Algemeen	B.3.2: Hier wordt ten onrechte verwezen naar BGT, Dit betreft optionele inhoud, dus zou naar IMGeo 2.2 moeten verwijzen. Maar die staat niet genoemd bij de Normatieve referenties. Is dit omdat het optionele inhoud betreft? De inhoud hiervan wordt toch vaak genoeg toegepast en aangehaald?	Aangepast	
Algemeen	en nog een vraag over de geometrietype (punt, lijn, vlak en multi-vlak in de BGT). Soms zie ik GM_Surface (vlak) staan waar je in de BGT nog verschillende mogelijkheden hebt. Er kan nergens teruggevonden worden of het echt alleen een vlak mag zijn.	We hebben de keuze voor specifieke geometrietyperen per objecttype verplaatst van het conceptueel model naar het logisch model. Dit komt daarmee later aan de orde. Het is mogelijk dat wij hier en daar afwijken van BGT/IMGeo als dit de aansluiting met IMBOR verbetert.	
Algemeen	De mapping met BGT/IMGeo ontbreekt nog. Door het maken van deze mapping zal ook duidelijk worden of het IBRO-informatiemodel compleet is. Bij het ontvangen van objecten uit BGT/IMGeo moet eenduidig het IBOR objecttype kunnen worden bepaald en bij het leveren naar BGT/IMGeo moet eenduidig het BGT/IMGeo-objecttype kunnen worden afgeleid. Deze mapping moet ook kloppen op niveau van vereist geometrietype. Een voorbeeld van een mismatch is bijvoorbeeld Haag, dat in IBRO alleen een vlakgeometrie heeft, maar in BGT/IMGeo bij een smalle haag een lijngeometrie.	Aangepast	
Algemeen	Als lezer die toch bekend is met de Basisregistratie vond ik het lastig de inhoud en structuur te doorgronden. Dat maakt het lastig om mijn weg te vinden in dit conceptuele model. Het is begrijpelijk en goed dat wordt aangesloten op de uitgangspunten van de SOR zoals beschreven in EMSO. Deze uitgangspunten bij mij echter behoorlijk weggezaakt. Dit maakt dat ik regelmatig de EMSO apart moet raadplegen om te achterhalen wat er bedoeld wordt. Het zou mij helpen als er bij onderdelen verwezen wordt naar de bijbehorende tabel in EMSO. Nu is het in elk geval voor mij een behoorlijke klus om dit erbij te zoeken.	De structuur van het document is verbeterd om de leesbaarheid te bevorderen.	
Algemeen	Er wordt geschreven over belemmeringen binnen het huidige stelsel. Het benoemen van voorbeelden van knelpunten en de uitwerking/oplossing hiervan in IBRO maakt dat de toegevoegde waarde van IBRO beter naar voren komt.	Verwerkt	
Algemeen	Er wordt gesproken over verschillende waarheden in de Basisregistraties. Wat mij betreft is dat in de basis geen probleem. De verschillende waarheden zijn aanvullingen op elkaar zijn in de basis niet per definitie tegenstrijdigheden. Ik zou hierbij de focus leggen op de (praktische) problemen die bronhouders ervaren.	Geen actie vereist	
Algemeen	de urls van de identificatie van de objecten leveren een 404 foutmelding op Bijvoorbeeld: http://modellen.geostandaarden.nl/def/ibro#Pand .	In een later stadium publiceren we een linked data model waardoor deze URLs gaan werken	
Algemeen	Er wordt in paragraaf 2.1 verwezen naar paragraaf 2.6. Deze paragraaf bestaat echter niet.	Doorgevoerd	
Algemeen	De hiërarchie van de verschillende objecten is niet duidelijk op te maken uit de hoofdstukindeling. De hoofdstukindeling kan ik niet altijd even goed volgen. Verschillende soorten typering worden op hetzelfde hoofdstukniveau beschreven. Bijvoorbeeld Pand en afzak. Het zou handiger zijn als de onderverdeling duidelijker is.	Doorgevoerd	
Algemeen	Het document is lastig te lezen, dat komt voornamelijk doordat bij meerdere objecttypen een overzicht van de attributen en mogelijke attribuutwaarden ontbreekt. Het enige overzicht dat er is, is de inhoudsopgave en daar worden soms ook twee attributen op één niveau getoond (bv. pand en bedrijfsgebouw (is een subtype van pand)).	Doorgevoerd	
Algemeen	Ook zijn meerdere plaatjes niet goed leesbaar.	De plaatjes zijn zoombaar door erop te klikken. Deze instructie is ook opgenomen in de Leeswijzer.	
Algemeen	Wordt er nagedacht over de objecten en gegevens die nu als optioneel gegeven in de BGT vastgelegd worden. Vanuit de rol als bronhouder van de BRT zijn optionele gegevens uit de BGT nu niet bruikbaar voor de BRT.	Bij het opstellen van het informatiemodel heeft de afweging plaatsgevonden of optionele gegevens uit de BGT een plek in de IBRO moeten krijgen.	
Algemeen	Er lijken gegevens te ontbreken die nu nog wel voorkomen in de BGT. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de invulling van de bronhouderrol van het Kadaster bij de BRT. Waar zijn bijvoorbeeld de regionale rijbaan en lokale rijbaan gebleven? Er wordt wel naar verwezen in de definitie van de verkeersdrempel.	Het informatiemodel van de IBRO sluit v.w.b. gegevens over wegen aan op de objectdefinities in het mobiliteitsdomein en wijken daardoor af van definities in de BGT.	
Algemeen	Is er aandacht voor de topografische samenhang van de verschillende objecten, of is IBRO uitsluitend bedoeld als een verzameling van objecten.	Doorgevoerd	
Algemeen	Er zijn relatief veel objecten die (ook) voorkomen in de BRT. Is hier een uitbreiding van inwinning voorzien door gemeenten? Hier is mogelijk sprake van een gedeeld bronhouderschap. Het lijkt me goed dat de relatie met de BRT ook wordt benoemd wordt in hoofdstuk 2 toepassingsgebied. Mijn beeld is dat er veel winst te behalen is als er goede afspraken worden gemaakt over de inwinning van deze objecten om ervoor te zorgen dat de inwinning efficiënt en eenmalig kan.	BRT is buiten scope voor Mercator.	
Algemeen	Ik heb NIET alle verschillende objecttypen / attribuutwaarde uitvoerig doorgenomen of vergeleken met de BRT. Het zou verstandig zijn om ook actief contact te zoeken met het Kadaster / de BRT over de inwinning van meerdere objecttypen. We kunnen veel van elkaar leren.	BRT is buiten scope voor Mercator.	
Algemeen	En een belangrijk aandachtspunt is de bijhouding. Een hele lange lijst met attribuutwaarden is mooi, maar als de inwinning niet uniform gebeurt, dan is het voor een landelijke afnemer niet bruikbaar.	Bij het beproeven van het informatiemodel zal aandacht zijn voor het uniform kunnen beheren van objectgegevens en de vastlegging ervan in een objectenhandboek	

Algemeen	Ik kan aan de tekst niet zien dat er rekening gehouden is met de huidige BRT en de nieuwe BRT. In de verschillende waardelijsten komen wel elementen voor die nu uniek in de BRT zitten. Dat deze opgenomen zijn, komt doordat ze in de SOR zitten / zaten. De keuzes die in de nieuwe BRT gemaakt zijn, zijn alleen niet meegenomen in deze uitwerking van de IBRO (bijvoorbeeld het onderscheid tussen een type van een gebouw en de functie van een gebouw). Ik vind het dan ook een gemiste kans dat de BRT niet genoemd wordt als registratie waar rekening mee gehouden wordt en waar de IBRO een bron voor kan worden.	Hierover zal contact worden opgenomen
Algemeen	Concept Catalogus nieuwe BRT (afgeleid van BAG en BGT) - komt nog in consultatie - zie: https://imbrt.github.io/imbrt/	Hierover zal contact worden opgenomen
Algemeen	Afbakenen van grote agrarische objecten is vaak een complexe taak. Er bevinden zich vaak veel verschillende typen gebouwen in het geheel. Als voorbeeld, 'open loods', schuur, 'overkapping', open schuur, etc. Eenduidiger registratie is m.i. wenselijk.	Geen actie vereist
Algemeen	Aansluiting met IMBOR nog beter zoeken, bijvoorbeeld in benamingen bij groen (houtwal versus houtsingel)	In overleg met IMBOR beheer is Houtsingel opgenomen; Houtwal is in IMBOR alleen opgenomen vanwege aansluiting bij BGT.
Algemeen	Als dit verder uitgewerkt is, dan stellen we een aanvullende consultatie op prijs.	Toekomstige wijzigingen in het informatiemodel zullen langs de lijn van een nog vast te stellen wijzigingsprocedure plaatsvinden.
Algemeen	vergroot de leesbaarheid. Soms moet je iets 10 keer lezen en eigenlijk begrijp je dan nog niet zo goed wat er precies staat.	De documentstructuur is aangepast om de leesbaarheid te vergroten. Als we in een later stadium tegen onduidelijkheden aankomen zullen we deze verbeteren.
Kern	4.1.3: hoe gaat dat met statussen van panden als er een panddeel wordt verbouwd of toegevoegd. Verandert dan ook de status van het pand? M.a.w. hoe zit het met de statussen en de onderlinge relaties? Is dat onderdeel van het logisch model?	Dit zal worden vormgegeven met werkafspraken.
Kern	Ik vind het raar dat erf gemodelleerd wordt als OnbepaaldTerrein. Waarom niet als bodem? Of misschien is deze modellering wel beter.	Geen actie vereist
Kern	Ik mis bij de bepaalde waarden voor het reëel object (paragraaf 4.1.3.1 StatusReelObject) een waarde die aangeeft of er sprake is van een voorlopige pandgeometrie of een definitieve pandgeometrie. Nu is er alleen de optie Bestaand, maar hier is niet uit af te leiden wat de kwaliteit is van de pandgeometrie. Dit is wellicht niet van belang voor de WOZ, maar wel voor de BGT en BAG.	Dit wordt uitgewerkt in het logisch gegevensmodel.
Kern	Tijdstip dat status ingaat is nodig voor WOZ en BAG.	Tijddlijnen worden opgenomen in het logisch gegevensmodel.
Kern	Betekenis van status waarden, bijvoorbeeld ontwerp.	Geen actie vereist
Kern	Het is niet beschreven welke statussen van reële objecten samen de deelverzameling van actuele voorkomens vormen en welke statussen samen aangeven dat objecten in de historie zijn geplaatst. Bijvoorbeeld: Is een reëel object met status 'In sloop' een actueel voorkomen of niet?	Een object heeft altijd maar 1 status. Regels over het actueel zijn van objecten zullen verder worden uitgewerkt in het logisch model voor de IBRO.
Kern	Het is ook niet beschreven of er in de levenscyclus van een reëel object tegelijkertijd meerdere actuele voorkomens met een eigen geometrie en een verschillende status mogen zijn. Bijvoorbeeld: Een object met status 'verbouw gepland' met de geometrie inclusief de verbouwing en een object met status 'bestaand' met de geometrie zoals deze nu fysiek buiten bestaat. Dit is nodig om processen richting BAG en BGT goed te kunnen inrichten.	Dit is niet mogelijk. Een object heeft altijd maar status op een bepaald moment in tijd.
Kern	Er is ook een duidelijke beschrijving nodig wanneer bepaalde waarden voor status worden toegepast. Wordt status Ontwerp bijvoorbeeld alleen gebruikt voor het definitieve ontwerp of ook in een eerdere fase waarin er nog meerdere ontwerp alternatieven zijn?	Dit zal later in het Mercator traject worden beproefd en scherper worden uitgewerkt.
Groen	4.2.1.4 Houtsingel: houtsingel is niet een bomenrij. De bomenrij stond als apart objecttype in de SOR, die door heel NL goed geconsulteerd is. Nu is dit objecttype uit het model gehaald. Wat is de achterliggende reden? graag meer toelichting dan wat er staat in B. 3.3.	Dit is aangepast om aan te sluiten op IMBOR. In IMBOR heeft een Boom een attribuut boomgroep, waarvan 1 van de domeinwaarden 'Bomenrij' is.
Groen	idem de vraag over tuunwal. Of iets vaak of minder vaak voorkomt is geen reden om een objecttype wel/niet apart op te nemen in het model.	Tuunwal is niet opgenomen, omdat deze ook niet is opgenomen in de huidige basisregistraties. De aansluiting op IMBOR zal in het vervolgtraject getoetst worden. Indien er blijkt dat objecttypen gemist worden zal dit worden verwerkt in een volgende versie van het informatiemodel.
Groen	4.2.1.12 Haag: haag kan bestaan uit struiken, maar niet alle struiken zijn een haag. Haag is een functie geen fysiek voorkomen. Daarom is dat in de SOR als een indicatie opgenomen, ipv een objecttype. Wat is jullie reden om haag weer toe te voegen?	Haag is opgenomen vanwege de aansluiting op IMBOR. De definitie is onderscheidend wat betreft het fysiek voorkomen (lijnvormig, door knippen in stand gehouden)
Groen	Waarom worden planten, struikrozen, heesters en bodembedekkers in IBRO samengevat onder één noemer: struiken? Het onderscheid is aanwezig in kader van groenbeheer. Gaat leiden tot informatieverlies. Of ook hier moet de info op meerdere plekken worden bijgehouden.	We volgen EMSO. Ook in de BGT wordt dit onderscheid niet gemaakt. voor nadere detailleringen moet BOR-registratie gebruikt worden.
Groen	4.2.1.x Waarom geen duin(vegetatie)? Staat ook niet in EMSO, maar waar vallen deze ruim 6.400 BGT-objecten dan nu onder? Dit zijn er bijv. 3 x zoveel als Moeras. Ook in Rotterdam ruim 200 van deze BTD-varianten. En het feit dat Duingebied bij Geografische ruimte, type Landschappelijk gebied is genoemd volstaat niet. Want dit geldt ook voor Bosgebied of Heidegebied.	We volgen EMSO. De aansluiting op IMBOR zal in het vervolgtraject getoetst worden. Indien er blijkt dat objecttypen gemist worden zal dit worden verwerkt in een volgende versie van het informatiemodel.
Groen	4.2.1.4 hier mist herkomst definitie	Aangepast
Groen	4.2.1.5 hier mist ook herkomst definitie? Het is zinvol om de consistentie van alle tabellen nog eens te controleren.	Gedaan en aangepast
Groen	4.2.1.6 Struiken - Populatie: bij groenvoorziening de nuance 'circa de helft van' toevoegen. De andere helft is gras- en kruidachtigen en zal dus niet onder struiken vallen.	Aangepast
Groen	4.2.1.7 Gras- en Kruidachtigen - Het lijkt me logisch om hierbij eerst de verplichte bgt-waarden Grasland agrarisch en Grasland overig te noemen. Daarna pas de optionele plus-waarde 'Gras- en kruidachtigen' die bij de bgt-waarde 'Groenvoorziening' kan worden gebruikt. Van deze laatste is slechts 78% voorzien van een pluswaarde, dus dit geeft geen volledig beeld. Wel is deze plusvariant van groenvoorziening getalsmatig de meest voorkomende (1,7 miljoen, wat ruim 3 x zo veel is als beide andere bgt-varianten). Kortom: nog even goed kijken naar de mogelijke waarden	Aangepast

Groen	Als voorbeeld 3.3.2.1 Groen: "Al ruim 30 jaar hebben we het binnen het vakgebied over dat een landmeter het verschil niet weet tussen 'Struiken' en een 'Houtsingel'. Of wanneer een boom met meerdere stammen of laaghangende takken nou een solitaire boom is of een struik." Tijdens mijn opleiding leerde ik wel σ^2 maar niet wat een Quercus voor boom is. Daarvoor heb je een andere opleiding nodig. Kortom, we moeten onszelf afvragen of het nog wel nodig is om in de Basisregistraties het type begroeiing op te nemen. Sterker nog, nu ook aan de kant van BOR steeds meer de samenhang met BGT wordt opgezocht, is het veel logischer als de BGT beheerder het functionele gebied groen en grijs afbakt, en dat de BOR beheerder het object administratief benoemt. Dus zowel groen als grijs. Zo gaat de landmeter terug naar de kern. Wel ziet hij natuurlijk het verschil tussen asfalt en open verharding. Maar laat een BOR beheerder aangeven of het klinkers, al dan niet gebakken, of tegels zijn. Deze vereenvoudiging is ook door te trekken naar functionele ruimten: Functies als verkeersdrempel, berm, speeltuin, parkeervak, parkeerplaats, etc. worden aangelegd met die functie vanuit BOR of civiele afdelingen. Daar ligt ook de verantwoordelijkheid voor het beheer. Zij zouden in een BOR omgeving (eventueel gekoppeld aan IBRO) deze functies moeten toekennen. Niet de beheerder BGT. Deze bovenstaande redentie zou je veel verder kunnen trekken door goed te kijken wie nou de daadwerkelijke kennis heeft van een object en/of wie er belang bij heeft.	Het programma Mercator zal dit voorbeeld betrekken bij het ontwerpen van de (werk)processen van de IBRO.
Groen	4.2.1.2 Bos: Begroeiing die een dusdanige aantal bomen betreft dat deze een min of meer gesloten geheel vormen of, na volgroeing van de bomen, zullen vormen. 'Dusdanig aantal' en 'min of meer gesloten' geeft heel veel ruimte voor interpretatie. Het lijkt mij goed om dit concreter te maken.	Deze suggestie zal meegenomen worden in het vervolgtraject waarin dit beproefd zal worden
Groen	par. 3.3.2.1 groen: "Mis nog steeds de objecttypen: Graften (Zuid-Limburg, België, Utrechtse heuvelrug) Steilwanden (rond de groeves in Zuid-Limburg)"	Deze vallen onder relifzone in IMBOR. Een graft en grotere esranden worden conform EMSO opgevat als steilrand.
Groen	Dit is heel relevant voor de consistentie tussen bronhouders: "Ook zal dan nader worden uitgewerkt wat de exacte relatie is tussen boom, houtsingel, bomenrij en bos, hoe deze begrippen zich verhouden tot andere aan het landschap gerelateerde begrippen en op welke wijze de geometrie van deze begrippen wordt vormgegeven."	Deze suggestie zal meegenomen worden in het vervolgtraject waarin dit beproefd zal worden
Bodem	4.3.1.1 Onbegroeide grond, Populatie: tekst toevoegen: het gaat hierbij ook om onbegroeide terreindelen met fysiek voorkomen zand	Aangepast
Bodem	Verder mis ik "zand" als bodemtype. Hoe worden de reële objecten zand, bv. op het strand, ingewonnen?	Aangepast
Bodem	Bodem: onbegroeide grond is niet heel snel van toepassing. Meestal een tijdelijke situatie. Onbepaald terrein ter vervanging van erf is passend.	Geen actie vereist
Water	4.4.1.17 Greppel. Wat is jullie reden om greppel weer toe te voegen, anders dan dat dit afgestemd is met IMBOR?	In zowel IMBOR als GWSW is er een apart objecttype Greppel. Daarom hebben we besloten greppel toch op te nemen.
Water	Wat me wel opvalt dat bijv. een WADI niet voorkomt, zou ook een greppel kunnen zijn.	Een Wadi wordt opgenomen als terrein met een fysiek voorkomen, met daaroverheen een functioneel gebied Waterbergingsgebied.
Water	Oppervlaktewater; verschillende typen: (VRAAG: Geen eenduidige manier van koppelen mogelijk? Is er gekeken naar Europese standaarden voor o.a. Persistentie (INSPIRE Waterbody) en DAMO/AQUO standaarden? Zo niet dan kom je hier in samenwerking met andere instanties tot problemen.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Watervlakte -> AQUO -> Goede standaard vanuit de waterschappen en sluit aan op NEN 2660 en (inter)nationale standaarden	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Greppel -> IMGEO 1.0 VRAAG: Niet verplichte standaard als herkomst? Persistentie (hoe lang staat een stuk land gemiddeld per jaar onder water) vanuit de Europese standaarden? Waarom niet bij groen of onder watergang aangegeven? Greppel als aparte groep is niet wenselijk -> Toevoegen bij Waterloop (nu nog watergang).	In zowel IMBOR als GWSW is er een apart objecttype Greppel. Daarom hebben we besloten greppel toch op te nemen.
Water	Getijdengebied -> TOPNL VRAAG: Geen duidelijke aanduiding voor Zee zoals een UNCLOS o.i.d.? Waarom aanduiding bij Water als het deels onderwater staat en deels niet? Is ondergrond zoals Zand of Groen hier dan niet belangrijker?	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Watergang -> AQUO LEX VRAAG: Waterloop niet een betere naamgeving? Afbakening nog duidelijker beschrijven voor onderscheid tussen attributinvulling	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Advies om hier juist één manier van naamgeving voor te vinden, dan kan de uitwerking en afbakening wel verschillen maar men ziet op dit moment intern de naamgeving en het onderscheid niet zitten.	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Watervlakte; EMSO gebaseerd op AQUO; Enkel water bij voorgeschreven peil is afbakening (VRAAG: Welk peil?)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Plas; Waterpartij ontstaan door inwinning van delfstoffen in dagbouw in contact met de vrije grondwaterspiegel (Vraag: Onduidelijke afbakening, willen we dit soort plas/dras gebied wel opnemen? Is dit niet tijdelijke geografie? Onderscheid plas/meer niet relevant en gaat verwarring opbrengen.) Afkomstig uit EMSO.	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Ven; Natuurlijk ontstaan meer op zandgrond (OPMERKING: Vrij-afwaterend water duingebied, dit is water zonder vast peil. Hoe past die in deze definitie?) Vijver; Gegraven waterpartij aangelegd in stedelijke omgeving of in een parklandschap (VRAAG: Vijvers is onlogisch om bij te houden, tenzij liggend op openbaar terrein of in verbinding staan met het oppervlaktewater.) EMSO afkomstig	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Zee; Uitgestrekt oppervlak zout water. EMSO afkomstig. (Vraag: Geen afbakening door UNCLOS basislijn van de defensie? Wordt hierdoor het Eb/Vloed gebied aan het strand niet ook Getijdengebied(-strook)?)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Watergang (Opmerking: Graag conformeren aan DAMO/BGT WATERLOOP); Herkomst EMSO gebaseerd op AQUO; een langgerekte verlaging in het aardoppervlak die permanent of periodiek water bevat.	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Kanaal; Herkomst EMSO; gegraven grote watergang die dient voor watertransport (VRAAG: Waarom stoppen we hier en doen we geen Vaart, Boezem o.i.d.? Vooraf de Boezem is een belangrijk onderdeel voor af en aanvoer van water voor oppervlaktewater. Kijk naar INSPIRE:Watercourse).	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.

Water	Sloot; Watergang van beperkte breedte die stilstaand of langzaam stromend water bevat, doel beheersen van het waterpeil (VRAAG: Is niet al het water dat een legger bevat automatisch een sloot in dit geval door het beheersen van het waterpeil? Wat is beperkte breedte? Ons Boezemstelsel is hier ook een groot onderdeel van voor het beheren van ons waterpeil.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Watergang (Opmerking: Graag conformeren aan DAMO/BGT WATERLOOP); Herkomst EMSO gebaseerd op AQUO; een langgerekte verlaging in het aardoppervlak die permanent of periodiek water bevat:	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Kanaal; Herkomst EMSO; gegraven grote watergang die dient voor watertransport (VRAAG: Waarom stoppen we hier en doen we geen Vaart, Boezem o.i.d.? Vooral de Boezem is een belangrijk onderdeel voor af en aanvoer van water voor oppervlaktewater. Kijk naar INSPIRE:Watercourse).	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Sloot; Watergang van beperkte breedte die stilstaand of langzaam stromend water bevat, doel beheersen van het waterpeil (VRAAG: Is niet al het water dat een legger bevat automatisch een sloot in dit geval door het beheersen van het waterpeil? Wat is beperkte breedte? Ons Boezemstelsel is hier ook een groot onderdeel van voor het beheren van ons waterpeil.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Getijdengebied; Herkomst EMSO; geheel of gedeeltelijk droogvallende gronden die buitendijks gelegen zijn. BRT afkomstig. (Opmerking: Qua naamgeving zou ik dit meer willen conformeren aan AQUO standaarden.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	Greppel; Een ten behoeve van waterbeheersing gegraven geul die al dan niet met water is bedekt; IMGEO 1.0 herkomst. (VRAAG: Hoorst dit niet onder watergang omdat het toch afwaterd op het oppervlaktewater en het periodiek water bevat? Ook kun je beargumenteren dat het onder Groen valt omdat het merendeel van het jaar droog ligt? Kijk nog even naar de Persistentieniveaus die Europees worden vastgesteld, Bufferstroken RVO etc.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.
Water	VRAAG: Waar zouden we de waterbergingen onder kunnen scharen? Is dit een functioneel object?	Dit is inderdaad een functionele ruimte. Het objecttype heet Waterbergingsgebied.
Gebouwen	B.4.3 Verwijderde objecttypen: toegangsdeur. Wat is de reden dat dit objecttype bij Gebouw is verwijderd? er wordt door heel veel gebruikers om gevraagd.	Verwerkt. Opgenomen als nieuw objecttype Toegangspunt
Gebouwen		Op functioneel niveau: per bouwlaag de geometrie van Functiezones en Bruto Vloer Oppervlakte. Op Gebruiks niveau: per bouwlaag de geometrie van Gebruikszones en Gebruiksoppervlakte. Meer vlakken worden niet afgebakend. Overbouw en onderbouw maken deel uit van deze afbakening, afhankelijk van de situatie (BVO of GO). Overbouw en onderbouw kunnen daarnaast worden afgeleid uit het detailniveau van de 3D geometrie. In een overgangsperiode van 2D naar 3D kan worden besloten om Overbouw en Onderbouw (tijdelijk) als aparte 2D geometrieën vast te leggen als Panddeel.
Gebouwen	Het is me nog niet duidelijk welke vlakken binnen een gebouw nu afgebakend (moeten) worden. En hoe hierbij omgegaan wordt met bruto/netto en onderbovenbouw.	
Gebouwen	Hoofdstuk 3.3.2.4 [Overzicht gebouwen] is een heel compact hoofdstuk. Met figuur 7 heb ik proberen uit te tekenen hoe het dan zit en dat is nog knap lastig in relatie tot bouwlaag en functionele ruimte en panddelen in de wetenschap van panden – verblijfsobjecten en WOZ-objecten – onderdelen. Is er geen relatie van bouwlaag naar functionele ruimte?	Dit is onderdeel van een vervolgfase (uitwerking transformatieschema's). Volgt dus.
Gebouwen	Figuur 10 geeft de gebruiksoppervlakte voor de BAG en WOZ aan. Dit figuur interpreteert dat die verschillend zouden zijn. Dat lijkt mij niet juist.	In dit specifieke geval is het verschil correct: voor de berekening van het GO van een BAG VBO wordt de oppervlakte onder de carport en de oppervlakte van de vrijstaande schuur niet meegerekend. Voor de WOZ-deelobjecten tellen deze wel mee (als afzonderlijke deelobjecten)
Gebouwen	Ook wordt er gesproken over de gebruiksoppervlakte conform de NEN2580. Naar mijn idee moet aangevuld worden dat er een branchbrede meetinstructie is. Anders dienen we de oppervlakte onder de dragende muren uit de m² te halen.	Dat is een keuze voor de volgende fase. Vraag is wat de impact is van deze afwijking en of dit verschil niet eenvoudig geautomatiseerd kan worden benaderd. Voorstel is om nu de meetinstructie WOZ te volgen, maar ook te verkennen welke impact het volgen van een landelijke standaard (NEN2580) heeft.
Gebouwen	Lost dit ook de diversiteit aan oppervlakten binnen panden op? Figuur 10 (Gebouwen) zou verder uitgewerkt mogen worden met een praktijkvoorbeeld, waarbij ook attribuutwaarden genoemd worden.	Dit is onderdeel van een vervolgfase (uitwerking transformatieschema's). Volgt dus.
Gebouwen	In de Gebouw-typen mis ik toch wel een reeks van WOZ objecten. Bijv. een ziekenhuis of de varianten van woningen (rij / tussen / hoek / 2-onder-1 kap enz.), opslag / olietank	We volgen hier de SOR / EMSO en type Gebouw. Specifiekere typering (bijv. hoek- of rijwoning) is af te leiden uit 3D geometrie (beproeving).
Gebouwen	Verder bij objecttypen een reeks "onderdelen" of panddelen van 4.5.1.42 tm 4.5.1.55 . Het zijn natuurlijke objecttypen van gebouw, maar het zijn wel andere soort eenheden. Hoe ga je daarmee om en zeker in verhouding tot de onderdelen objecten lijst van WOZ is dit maar een klein gedeelte. Zou betekenen dat WOZ qua objectkenmerken dan toch extra moet registreren voor het precieze onderdeel. Ook met het oog op waardebepaling.	Verwerkt. De typeringen zijn aangescherpt.
Gebouwen	Vraag: hoe wordt omgegaan met vergunde toestand van belang voor BAG en actuele toestand van belang voor WOZ. Dan kunnen er verschillen qua panddelen optreden nu in BAG en WOZ. Wat zeggen we daarover binnen IBRO.	Functiezones gaan over de vergunde toestand. Gebruikszones over de actuele toestand. Gebruikszones worden gedetailleerde afgebakend (binnen gebruikgrenzen) en daarmee kan het verschil "in panddelen" worden opgevangen. Overigens gaat het niet om verschil fysieke opdeling, maar om verschil in functionele en gebruiksindeling.
Gebouwen	Verschil objectafbakening: IBRO redeneert vanuit het fysieke objecten om op basis daarvan de afgeleide objecten te bepalen. Deze opzet komt voor dit moment daar in groot gedeelte tegemoet. Alleen heb je in WOZ de subjectieve samenvoeg / splitst constructie. Levert de IBRO de basisset tbv objectafbakening in de WOZ incl. het voorstel van samenvoegen / splitsen? Of alleen de 1 op 1 situaties?	Dit is onderdeel van een vervolgfase (uitwerking transformatieschema's). Volgt dus.
Gebouwen	(Enumeratie ipv subclassing) [Functiezone-typering] Het is m.i. netter en eenvoudiger om hier een enumeratie van te maken in plaats van subtypen. Deze enumeratie kan dan als attribuut (naam: gebruiksFunctieDetail o.i.d.) worden opgenomen bij functiezone en ook bij individuele ruimten. Een functiezone en een ruimte zijn dan geometrisch gedefinieerd, het attribuut gebruiksFunctieDetail legt de (vergunde?) gebruiksfunctie vast.	Dit is een modelleringskeuze. Omdat dit een conceptueel model betreft en dit in conceptuele zin specialisaties zijn, is gekozen om deze als objecttypen te benoemen. In een verdere logische uitwerking zullen dit classificerende waardelijsten worden.
Gebouwen	Zijn jullie bekend met de Amerikaanse BIM standaard Omniclass, tabel 13? Deze tabel bevat een (hierarchische) enumeratie van 'spaces by function'. Een dergelijke hiërarchische structuur met enumeraties op elk niveau lijkt me voor NL ook wenselijk.	Er zijn geen Amerikaanse standaarden gebruikt. De relatie met IFC zal in de vervolgfase worden uitgewerkt.
Gebouwen	DGBC en CBS hanteren weer een andere verdieping van gebruiksfunctie. Zie https://www.cbs.nl/-/media/_excel/2022/13/gebouwenmatrix-energie.xls en https://www.wei.nl/upload/files/WEii_Protocol_3.0.pdf pg. 26. Heeft hiermee afstemming plaatsgevonden?	Hier is geen specifiek afstemming mee geweest.

Gebouwen	Oppervlakten die dubbel berekend worden (WOZ en BAG) en geometrie die dubbel getekend wordt (BAG en BGT) [Dit klopt volgens indier niet]	Er wordt één keer berekend en geregistreerd in de IBRO en meerdere keren gecombineerd en afgeleid voor afnemende registraties (en eventueel geautomatiseerd opgeteld, maar niet opnieuw berekend). GO en BVO zijn verschillende geometrie en oppervlaktebegrippen.	
Gebouwen	Het gebouwinformatiemodel is praktisch, economisch en technisch gezien misschien wel een te grote uitdaging voor gemeenten.	We zijn ons ervan bewust dat dit model een andere kijk op bouwwerken vergt. Dit zal in de communicatie over het informatiemodel veel aandacht krijgen.	
Gebouwen	Het gebouwinformatiemodel is een soort voorportaal waar gegevens over gebouwen geregistreerd worden en van waaruit vervolgens de gegevens overgenomen of gebruikt worden voor o.a. de BAG, WOZ en BGT. De gegevens in het gebouwinformatiemodel komen, voor zover wij kunnen zien, al voor in één van deze basisregistraties. Bijvoorbeeld: de functieaanduidingen (er vanuit gaande de gebruiksfunctie worden bedoeld) komen al voor in bestaande registraties. Of is hiermee bedoeld de toedeling zoals o.a. de makelaars hanteren? Dan is de vraag waarom moeten wij dat als gemeente gaan registreren en wat is de toegevoegde waarde? M.b.t. het gebruik: In de BAG wordt het vergunde gebruik geregistreerd. Indien het feitelijk gebruik hiervan afwijkt moet er een terugmelding worden gedaan waarna de gegevens in onderzoek gezet kunnen worden en er een onderzoek gestart wordt. Onduidelijk is hoe de huidige geconstateerde objecten worden opgenomen in het gemeentelijk informatiemodel. Ons inziens is het dan ook niet wenselijk een extra registratie toe te voegen zonder dat de meerwaarde aangetoond wordt.	De eigenschap geconstateerd in de BAG geeft aan dat een object in de registratie is opgenomen, waarbij een brondocument ontbreekt. Dit is een eigenschap die te maken heeft met registratieafspraken in de BAG registratie. Het conceptuele model de werkelijkheid en niet een registratie van gegevens. In het logisch model wat zal worden opgesteld voor de IBRO zal de eigenschap geconstateerd wel een plek krijgen.	
Gebouwen	De gemaakte opmerking, tijdens de presentatie, dat deze informatie niet toe te voegen is aan één bestaande basisregistratie omdat de wet daarvoor eerst aangepast moet worden en dat tijd kost, moet wellicht voor lief genomen worden. Wellicht kunnen bij een Algemene Maatregel van Bestuur onderdelen aangepast worden en kunnen er werkafspraken gemaakt worden waardoor bv. het feitelijk gebruik als extra attribuutwaarde wordt opgenomen in een basisregistratie. VRAAG: Komt er geen wetgeving voor het gebouwinformatiemodel? Hoe wordt anders gerealiseerd en afgedwongen dat iedere gemeente hier invulling en opvolging aan gaat geven?	Het aanpassen van wetgeving is niet in scope van het programma Mercator.	
Gebouwen	Kleine bouwwerken nemen wij in principe niet op in de BAG, behalve wanneer deze vergund zijn. Deze kleine, niet vergunde bouwwerken worden wel in de BGT geregistreerd. Hiervoor worden criteria gehanteerd qua afmeting en gebruikte materialen. Een bouwwerk <10 m2 wordt geregistreerd in de BGT, een bouwwerk >15 m2 wordt altijd geregistreerd in de BAG (en dus ook BGT) en een bouwwerk tussen de 10 m2 en 15 m2 wordt nader beoordeeld of BGT of BAG (en dus ook BGT).	VNG: voorstel is voor nu zorgcomplex en industrieel complex op te nemen en de rest te beproeven	
Gebouwen	Het begrip Erfconstructie is niet gelijk duidelijk. Misschien is hier een ander begrip voor te bedenken of waarom niet de term overig bouwwerk (uit IMGeo) gebruiken?	De term "Overig" willen we vermijden. Evenals begrippen uit afnemende registraties	
Gebouwen	Bij het begrip Erfconstructie moet wel bedacht worden wat gedaan moet worden met kleine gebouwen in bv een weiland. Worden die ook als Erfconstructie opgenomen of	Ja, dit zijn ook erfconstructies	
Gebouwen	Een clustering van objecten die 'bij elkaar' een zelfstandige eenheid van gebruik vormen wordt daarmee een verblijfsobject bedoeld of wordt hiermee het WOZ-object (bestaande uit WOZdeelobjecten) bedoeld of	De Gebruikzones zijn nu opgenomen per bouwlaag en het Verblijfsobject is apart opgenomen in het model.	
Gebouwen	Waarom een nieuw begrip (gebruiksobject) opnemen in de Bronregistratie Gebouwen? Het introduceren van meer objecten kan alleen maar tot meer onduidelijkheid en verwarring leiden. Hanteer in alle registraties dezelfde begrippen en definities.	Dit is onder meer nodig om het onderscheid tussen vergund en feitelijk vast te leggen	
Gebouwen	3.3.2.4 Gebouwen, hier wordt aangegeven dat de functiezones per bouwlaag zijn en de gebruikszones over meerdere bouwlagen kunnen zijn. Het is beter om uit te gaan van zowel functiezones als gebruikszones per bouwlaag. In dat geval kun je zowel een betere aansluiting op de VBO's in de BAG als op de WOZ-deelobjecten (met name bij niet woningen) realiseren.	Doorgevoerd	
Gebouwen	4.5.1.1 Populatie onderaan: bij <5 m2 Bruto 'vloeroppervlakte' vervangen door 'grondoppervlakte'.	Doorgevoerd	
Gebouwen	4.5.1 [Pand] Willen we oorspronkelijk bouwjaar ook registreren bij pand? Dit is toch een afleiding uit het oudste panddeel?	Doorgevoerd	
Gebouwen	4.5.1. [Pand] Objecttype, er vindt een redelijke detaillering plaats van de panden maar hierbij bestaat het risico dat er interpretatie verschillen optreden bij gemengde panden zoals een bedrijfsverzamelgebouw met bedrijfs- en kantoorruimte.	Dit komt later in registratievoorschriften.	
Gebouwen	4.5.1.41. [Panddeel] Wat is het verschil tussen bouwjaar en oorspronkelijk bouwjaar?	Doorgevoerd. Overal oorspronkelijk bouwjaar gebruikt.	
Gebouwen	4.5.1.45 [Afdak] Een aan het pand bevestigde carport valt hier ook onder.	Doorgevoerd	
Gebouwen	[Balkon] Is een balkon altijd een uitbouw? Hoe gaan we dan om met balkons die verzonken zijn in de gevel? Is 'Open deel aan de buitenkant van een verdieping' niet breder geformuleerd?	In de laatste versie van het aangeleverde Gebouwinformatiemodel is Balkon geen type Panddeel. Uit het detailniveau van de 3D geometrie van het Pand, zou de aanwezigheid van een balkon kunnen worden afgeleid. Het detailniveau volgt uit de inwinstructies voor de 3D geometrie. Een balkon is daarnaast een afzonderlijke functionele zone (gebouwbonden buitenruimte)	
Gebouwen	4.5.1.49 [Kolom] Kolom heeft nog geen definitie. Hierbij tevens de vraag of je dit moet handhaven als panddeel? Mede gezien het relatief lage gehalte wat nu in de BGT wordt toegepast. Hierbij zul je dan wel moeten bezien wat je hier dan op maaiveldniveau opneemt.	Definitie opgenomen.	
Gebouwen	4.5.1.54: Definities van functiezone en de uitleg is niet in overeenstemming met het gemeentelijk gebouwinformatiemodel, maar lijkt overgenomen van gebouwzone uit het EMSO model.	Doorgevoerd	
Gebouwen	4.5.1.78: Type "GeconstateerdGebruik" wijzigen in "FeitelijkGebruik". Het gebruik van "geconstateerd" is heel verwarrend omdat dit begrip in de BAG een compleet andere betekenis en gevoel heeft.	Aangepast naar subtypering van Gebruikzone.	
Gebouwen	4.5.2.2 (die dus ook een andere naam moet krijgen): wij stellen voor de huidige typering te verwijderen en de Typering feitelijk gebruik bij VBO uit EMSO over te nemen.	Verwerkt	
Gebouwen	4.6.x.x. Toevoegen: Verblijfsobject als objecttype met als definitie: een clustering van gebruikszones binnen een pand die samen een zelfstandige gebruikseenheid vormen. Heeft dan een relatie met met objecttype AdresseerbaarObject (4.15.1.6) en vormt de basis voor gebruik in VBO's in de BAG. Het object is dus met name een object waarin de relaties tussen allerlei andere objecten (al dan niet later aangevuld met specifieke tijdelijke BAG-kenmerken) vastleggen.	Verwerkt	
Gebouwen	De voorbeelden van een gebouw wat betreft de gebruiksoppervlakte kloppen niet. Er is in de voorbeelden sprake van een schuine kap. Niet alles onder een schuine kap wordt toegekend aan gebruiksoppervlakte binnen de BAG.	De voorbeelden (plaatjes) en de verschillende weergaven van de geometrische vastlegging zijn indicatief. Bij de afbakening van de geometrie en de berekening van oppervlaktes (BVO en GO) in de IBRO volgen we de NEN2580 en de meetinstructie WOZ.	
Gebouwen	3.3.2.4 Gebouwen: Voeg bij de voorbeelden ook dakkapellen toe. Weliswaar een detail maar komt vaak in de praktijk en is een apart WOZ deelobject en heeft invloed op de gebruikersoppervlakte.	Het programma Mercator heeft hier aandacht voor en gaat dit in de praktijk beproeven.	

Gebouwen	Paragraaf 4.5.1.1 De definitie van het IBRO-pand bevat naast de populatie BAG-panden ook BGT en IMGeo overige bouwwerken, IMGeo gebouwinstallaties en zelfs nog bouwconstructies die geen onderdeel zijn van BAG, BGT of IMGeo (bijv. niet betreedbare fabrieksschoorsteen). Door dit allemaal in één objecttype te plaatsen is bij het leveren aan BAG en BGT niet altijd af te leiden of dit een pand is in de terminologie van de BAG. Bijvoorbeeld bij schuren die soms wel een BAG pand zijn en soms een IMGeo overig bouwwerk (niet opdelend). Risico is ook dat dit in de praktijk tot spraakverwarring gaat leiden of bij pand gesproken wordt over een BAG-pand of IBRO-pand. Ook is de vraag of uit het pand-subtype voldoende is af te leiden of het bouwwerk aan criteria voor BAG-panden voldoet zoals of het afsluitbaar is. Voorstel is om net als in de BGT de term pand te reserveren voor BAG-panden. De BAG-beheerder beslist of iets een pand is.	Het programma Mercator heeft hier aandacht voor en gaat dit in de praktijk beproeven.
Gebouwen	Paragraaf 4.1.3.1: Bij de waardenlijst StatusReelObject ontbreekt de waarde waarmee aangegeven wordt dat een object bestaand is, maar de geometrie nog moet worden ingemeten. ('Pand in gebruik (niet ingemeten)' uit de BAG). Deze status is een trigger in processen tussen GEO en BAG.	Het programma Mercator heeft hier aandacht voor en gaat dit in de praktijk beproeven.
Gebouwen	3.3.2.4 gebouwen: Onduidelijk in het schema is de geografische verhouding in registratie van woz deelobjecten in verhouding met de BAG pand afbakening. Het kan niet zo zijn dat men 2 geografische bijhoudingen moet uitvoeren, ieder van eigen perfectief, onmogelijk en complex. (zeker met een 3D parameter). Daarnaast moet er gekeken worden naar nut en noodzaak van het geografisch verbeelden van gewijzigde panddelen die vanuit de BAG optiek gezien deel uitmaken van het Pand/VBO. Men zou beter kunnen kijken naar beschrijvende kenmerken met de daarbij behorende attribuu en waardering gegevens.	WOZ deelobjecten vormen geen onderdeel van de IBRO, maar vormen de basis waarop de beheerder van de WOZ deelobjecten kan maken.
Gebouwen	Paragraaf 3.3.2.4 Figuur 8 Gebouw vanuit fysiek perspectief: IMGeo / Overige constructie. Dit moet zijn: IMGeo Overig Bouwwerk. Overige constructie is in IMGeo een abstract objecttype dat niet gebruikt wordt voor objecten.	Doorgevoerd
Gebouwen	3.3.2.4 Gebouwen figuur 8: Het zou een enorme verbeterslag zijn als binnen IBRO objectdefinities tussen BGT en WOZ gesynchroniseerd zouden worden. Gaat hier aandacht voor komen?	Nee, synchronisatie zal een niveau lager plaatsvinden
Gebouwen	3.3.2.4 gebouwen: Figuur 10: Er moeten keuzes worden gemaakt hoe we integrale gebruiksoverlappende eenduidig gaan registreren en niet per discipline apart. Gebruiksoverlappende (vbo) kan alleen een optelsom zijn gerelateerde woz deelobjecten.	Dit zal later in het Mercator traject worden beproefd en scherper worden uitgewerkt.
Gebouwen	Waar is het Gemeentelijk Gebouwinformatiemodel te vinden? Er wordt wel naar verwezen, maar ik kan het online nergens vinden. Dat maakt het lastig om een review te doen.	Het gemeentelijk gebouwinformatiemodel was een initiatief van de VNG. Dit is nu integraal opgenomen in het IMIBRO. De herkomstverwijzingen vanuit het informatiemodel zijn aangepast.
Gebouwen	Waarom is de verwijzing naar de BAG catalogus een informatieve referentie? De BAG catalogus is een bijlage bij de regeling BAG en daarmee onderdeel van de wet- en regelgeving: https://www.geobasisregistraties.nl/basisregistraties/adressen-en-gebouwen/bag-wet-en-regelgeving	Doorgevoerd
Gebouwen	Hergebruik van het begrip pand uit de BAG maar met een andere definitie kan spraakverwarring opleveren in het gebruik van de gegevens. De vraag is of het handig is dat binnen IBRO een object 'Pand' wordt geregistreerd waarvan de definitie afwijkt van de definitie van het object 'Pand' in de BAG. Het is fijn dat de set aan gebouwen wordt uitgebreid maar stel voor hier een ander begrip te hanteren.	Geen actie benodigd
Gebouwen	Ik zou een aparte status voor objecten in verbouw overwegen. Anders moet je als gebruiker tijdreizen of andere analyses te doen om erachter te komen of er sprake is van nieuwbouw of verbouw. Mijn ervaring met gebruik vanuit de BAG is dat je zoveel mogelijk uit de status wilt kunnen afleiden wat de status is.	Dit advies nemen we niet over maar toetsen we in het vervolg.
Gebouwen	Ervaring vanuit de BAG is dat het voor bronhouders lastig is om bij te houden wanneer er wordt gestart met de bouw of sloop van een gebouw.	Geen actie benodigd
Gebouwen	Gebouw: onderscheid in type en functie direct bij inwinning vastleggen zou een hele verbetering zijn.	Geen actie benodigd
Gebouwen	3.3.2.4 Gebouwen: Worden VBO's/adressen ook in 3D geregistreerd? Dit is essentieel voor de WOZ om bv een nieuwe schuur of dakkapel toe te kennen aan adres en van daaruit eigenaar.	Geen actie benodigd
Gebouwen	Definitie functiezone/gebruikzone: Voor beide definities vraag ik mij af of dit wel juist benoemd is binnen een pand (en bij functie binnen een bouwlaag)? Zeker in historische binnensteden zie je dat verblijfsruimten (bv winkels) zich bevinden in meerdere panden.	Doorgevoerd
Gebouwen	3.3.2.4 gebouwen: Moet een Functiezone zich altijd op een bouwlaag bevinden binnen een pand?	Ja. Dit klopt.
Gebouwen	Definitie functiezone/gebruikzone: Voor beide definities vraag ik mij af of dit wel juist benoemd is binnen een pand (en bij functie binnen een bouwlaag)? Zeker in historische binnensteden zie je dat verblijfsruimten (bv winkels) zich bevinden in meerdere panden.	Geen actie benodigd
Gebouwen	3.3.2.4 gebouwen: Moet een Functiezone zich altijd op een bouwlaag bevinden binnen een pand?	Ja. Dit klopt.
Gebouwen	Wat is meerwaarde functie/gebruik scheiden? Is functie vergund gebruik (BAG) en gebruik (WOZ)? Kan dit niet eenvoudiger? Ik vind de opties en wat eronder valt niet heel duidelijk. Ook de scheiding tussen functie en gebruik is niet duidelijk. > eenduidige categorieën ontbreken, gezamenlijke definitie realiseren? Gebruiks- en functie opties hetzelfde houden om aan elkaar te relateren.	De typering bij Functiezone en Gebruikzone zijn aangepast. De typering van Functiezones sluit aan op Gebruiksdoelen BAG (en Bbl) en zijn beperkt gedetailleerd. De typering van Gebruikzones sluit aan op VBO typering feitelijk gebruik in de SOR / EMSO (die in het kader van SOR is uitgelijnd op WOZ-objectsoort typering)
Gebouwen	Liefst zoveel mogelijk objecten wél onder pand laten vallen.	Geen actie benodigd
Gebouwen	In onze gemeente nemen we BAG panden op vanaf 4m2 (i.v.m. betreedbaarheidseis), 5m2 is nu opgenomen in het gebouwmodel. Kan er 4 van gemaakt worden?	Er worden door gemeenten verschillende keuzen gemaakt. Voorstel is in de beproeving te onderzoeken wat de effecten zijn van een keuze van 5m2.
Gebouwen	Populatie gemeentelijk gebouw model: op dit moment zijn verplaatsbare objecten (woonwagens op standplaats bijvoorbeeld) en parkeergarages met een open constructie geen standaard onderdeel van de BAG, dus koppeling met de BAG wordt hier ingewikkeld?	Voor chalets (woonwagens) is het de bedoeling om de catalogus BAG aan te scherpen. Uit de beproeving moet blijken in hoeverre parkeergarages tot knelpunten met de BAG leiden.
Gebouwen	En hoe dit pand te benoemen? "Bijgebouw met een constructie gericht op het kunnen stallen van motorvoertuigen op meer dan twee wielen ter ondersteuning van een woonfunctie." Is niet passend voor publieke garages. Voertuigenstalling dan? Nu lastig beoordelen.	Definitie aangepast

Kunstwerken	Figuur 12: Overzicht Kunstwerken. Kunstwerkdeel staat als subtype van Kunstwerk aangegeven. Dat klopt niet en vormt een risico voor gegevensuitwisseling (met bijv. BIM). Het is een onderdeel van een Kunstwerk. De relatie moet vervangen worden door een decompositie relatie.	Verwerkt	
Kunstwerken	4.7.1.26: steiger: Wat doen we met de vissteigers, die passen nu niet in de definitie omdat er niet wordt geladen of gelost.	In geen van de standaarden BGT/IMGeo, IMWA, of IMBOR passen vissteigers. Met deze afweging nemen we het ook niet op in IMIBRO.	
Kunstwerken	4.7.1.38 [Pijler] Definitie: is het niet zinvol om de EMSO definitie aan te scherpen en 'bruggen en soortgelijke kunstwerken' te vervangen door 'overbruggingen'?	Aangepast	
Kunstwerken	4.7.1.29 [Stuw] Wat is verschil tussen schot en vaste stuw? Voorstel om definitie van stuw te beperken tot alleen een beweegbare constructie.	Schot en stuw zijn zo gedefinieerd vanwege de aansluiting met IMBOR	
Kunstwerken	Kunstwerk; civiel -technisch constructie -> Bruggen, Sluizen etc. maar ook Waterkeringen staat hier nu benoemd? Vraag: Is dit niet een functionele indeling van de ruimte? Wil je bij groen niet alleen het maaiveld weten of juist ook wat de ondergrond is?	De functie en het fysieke object hebben we van elkaar gescheiden. De naam van het kunstwerk kan wel functioneel klinken. Wat betreft de tweede vraag: de ondergrond is buiten scope.	
Kunstwerken	Onderscheid wordt gemaakt tussen niveaus en functie van de kunstwerken; Werkt dit zoals in de BGT met niveaus? Overbrugging (niveau +1) Ondertunneling (niveau -1)	Dit kan worden afgeleid op basis van 2.5D geometrie. In de praktijk wordt dit getoetst.	
Kunstwerken	Waterstaatkundig kunstwerk (Functioneel?) Vanuit de waterschappen willen we kering niet als kunstwerk maar laten aansluiten op onze AQUO standaarden.	Er is een functionele ruimte "Kering" gemodelleerd die los staat van het waterstaatkundig kunstwerk, het fysieke object. In dit traject hebben we nog niet goed naar AQUO kunnen kijken. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.	
Kunstwerken	Kunstwerkdeel (opsplitsing van kunstwerk a.d.h.v. functie en voorkomen?)	Dit is inderdaad opgesplitst, functie wordt apart van het fysieke object opgenomen.	
Kunstwerken	Dijklichaam; Aangelegde waterkering van grond, die het achterliggende land beschermt tegen overstromingen (VRAAG: Is dit het niet een functionele ruimte (BGT: FUG Kering)? Voor waterschappen is dit geen kunstwerk!)	Er is een functionele ruimte "Kering" gemodelleerd die los staat van het waterstaatkundig kunstwerk, het fysieke object. In dit traject hebben we nog niet goed naar AQUO kunnen kijken. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.	
Kunstwerken	Sluisdeuren; (VRAAG: Wel opgenomen maar kleppen en schuiven niet voor Stuwen als Kunstwerkdeel. Voor de waterschappen zijn dit juist relevante onderdelen van het peilbeheer. Zie DAMO afsluutmiddel.)	Dit zijn sectorale gegevens die buiten scope zijn van de IBRO	
Kunstwerken	Hevel: (VRAAG: Behoort dit niet bij overbrugging? Is wel een buis waar water doorheen gepompt wordt, vaak boven maaiveld.)	We volgen EMSO. We gaan de modellering van alles rondom water beproeven en dan overwegen of er wijzigingen nodig zijn.	
Verharding	Waarom vervallen bv. bepaalde uitsplitsingen terwijl die wel een verplichting zijn voor de BGT? die nu wel in de BGT zijn opgenomen (nadere classificaties van open verharding)? Zie transponering onder C.1 Wegen. Deze inhoud, die niet wordt opgenomen in de IBRO, wordt door de beheerders van de openbare ruimte gebruikt. Registratie vindt plaats in de BGT. Moet straks dus zowel deels in IMBOR en deels in de BGT worden bijgehouden. Niet handig/wenselijk. Werken vanuit één waarheid.	Alle typering die nodig zijn voor de verplichte BGT inhoud zijn opgenomen.	
Verharding	4.6.1.x In hoeverre is metaal ook nodig? Dit t.b.v. wildroosters. Let hierbij op aansluiting op IMBOR	Niet aangepast; in IMBOR zit ook geen verhardingstype 'metaal'.	
Overige constructies	Par. 4.8.1.19 Putdeksel: Een putdeksel is strikt genomen geen constructie maar een onderdeel ervan (de put als geheel is de constructie). Ik kan me voorstellen dat daarvoor niet een apart supertype (constructiedeel) wordt ingericht, maar toch goed om te beseffen.	Vooralsnog volgen we de BGT. Dit punt is destijds voor de SOR ontwikkeling al afgestemd met Rioned.	
Overige constructies	Onder transponering C.6 verdwijnt de schuur in de erfconstructie. Deze heeft wel waarde in kader van de WOZ.	De schuur kan worden opgenomen als subtype van Pand.	
Overige constructies	Onder transponering C.8 Straatmeubilair verdwijnt de sensor. Binnen onze gemeente wordt nagedacht/gewerkt aan de inrichting van een sensoren register. (Milieu, geluid etc.) Wordt ons inziens steeds belangrijker in kader van de maatschappelijke opgaven waar wij als gemeente voor staan.	Hoewel het nut van een sensorenregister wordt onderkend, is voor IMIBRO besloten sensoren buiten scope te stellen. In het optionele IMGeo kan men sensoren opnemen, maar dit is maar zeer beperkt gedaan door gemeenten.	
Overige constructies	4.8.1.11: Pomp, is dit ook een historische pomp?	Als het een werkende pomp is, wordt deze als Pomp opgenomen; in andere gevallen als straatmeubilair zijnde kunstobject.	
Overige constructies	4.8.1.3 [Geleidconstructie] Toelichting. Is het niet zinvol om hierbij ook te verwijzen naar waterinrichtingselementen met plus-type remmingswerk, geleidewerk of meerpaal?	Dit wordt getoetst in het vervolg en zal indien nodig in een later stadium worden aangepast.	
Overige constructies	4.8.1.4 [Installatie] Populatie [bestaande populatie installatie en onderdelen van de bestaande populaties paal, kast en overig bouwwerk BGT]: hier wordt met de verwijzing naar 'overig bouwwerk' de lage trafo bedoeld. Deze ontbreekt nu als separaat objecttype? In EMSO worden deze nu ook niet apart onderscheiden, maar het is wel een devaluatie van de huidige verplichte BGT-objecten met een duidelijk maatschappelijk belang en een significant aantal (momenteel bijna 39K). En het staat ook niet in voorhouding tot andere optionele installatie-objecten die wel afzonderlijk zijn benoemd. Voorstel om te bespreken om "transformator" op te nemen als objecttype onder Installatie. Ook hier kijken naar de aansluiting op IMBOR	Verwerkt	
Overige constructies	4.8.1.12 [Zonnepanelen] Geometrie: is GM_Surface haalbaar voor zonnepanelen? Momenteel 335K punten in BGT. En/of moeten hiermee ook zonneakkers worden geregistreerd? Voorstel is beide geometrievormen (punten en vlakken) toe te staan.	Dit punt zal worden uitgezocht tijdens het werken aan het logisch model.	
Overige constructies	4.8.1.15 Populatie: waarom vallen hier ook kademuur en keermuur onder? Die worden met deze benaming ook in Domein Kunstwerken opgenomen. Dit is dubbel. Er zal een duidelijke keuze moeten worden gemaakt hoe kademuren en keermuren worden opgenomen.	Aangepast	
Overige constructies	Erfconstructie: Is dit nog nuttig als het om zulke kleine objecten gaat? Misschien alleen als je er ook objecten onder kan hangen die niet als een BAG pand gezien worden (met vaak juist een groter oppervlak, maar open karakter)? Wordt dit dan opdelend? Dus niet zoals de huidige overig bouwwerken zonder IMGEOType die je op nivo 1 moet zetten? Goed om er naast een maximum oppervlakte ook een minimum aan te hangen?	Het nut heeft te maken met het bepalen van het bebouwde oppervlakte.	
Overige constructies	Oplaadpunt en OVL onder installaties is niet logisch, waarom niet gewoon onder paal houden. (Wel goed dat oplaadpunt wordt toegevoegd.)	In het IBRO is de installatie van de drager gesplitst, zodat de installatie aan iedere constructie gehangen kan worden waaronder een paal.	
Overige constructies	Bank + Picknick tafel: samenvoegen naar "zitobject" er zijn heel veel opties straatmeubilair om op te zitten die niet in deze categorieën passen.	Doorgevoerd	

Netwerken	4.9 tot en met 4.13 ik mis nog congruentie tussen wegen, waterlopen (bijvoorbeeld de waterverplaatsingsruimte), waterkeringen en andere netwerken. het ene netwerk is uitgebreid beschreven (wegennetwerk) terwijl andere typen generiek onder transport (lijken te) worden beschreven.	Het waternetwerk is buiten scope voor het IMIBRO.	
Netwerken	Begrippen: netwerk en netwerkelement verwijzen naar elkaar (netwerk is een verzameling netwerkelementen en netwerkelement is een element in een netwerk dat van belang is in het netwerk). is op basis van deze definitie een Waterkeringstraject nu bijvoorbeeld een netwerk, het samenhangende stelsel van watergangen, rioolleidingen etc.)?	Als een waterkeringstraject past in de definitie van Netwerk dan zou dat inderdaad kunnen. De definities in het netwerkmodel zijn overgenomen van INSPIRE.	
Netwerken	Hoofdstuk 3.3.2.8 Netwerken hieronder zou ook het rioolstelsel kunnen vallen. Is dat ook de bedoeling?	Op dit moment is het rioolnetwerk buiten scope.	
Netwerken	Het netwerk gedeelte lijkt alleen uit te gaan van punt- en lijngeometrie/-benadering. Dat zou uitgebreid kunnen worden met vlakken. Die zijn handig voor assetmanagement doeleinden. Met een netwerk ingedeeld naar vlakken, zijn assets ruimtelijk gekoppeld aan bijv. netwerkschakels (die bepaalde prestatie eisen hebben).	Voor het wegennetwerk is dit al het geval.	
Netwerken	4.9.1.4 Er wordt bij het onderdeel geometrie GM_Curve voorgesteld. Dit moet GM_LineString zijn? Er wordt een voorstel voorbereid om van cirkelbogen in de BGT af te stappen. Aanvullend zou de term 'curvegeometrie' die verder wordt gehanteerd vervangen moeten worden door 'lijngeometrie'. Of wordt hier iets anders bedoeld?	Het netwerkmodel van IMIBRO volgt het INSPIRE model. Hieruit zijn ook de geometrietypen overgenomen. Bogen als onderdeel van geometrieën zijn uitgesloten.	
Netwerken	Netwerkverwijzingen: vind ik een uitdaging om dit goed vastgelegd te krijgen en op een goede manier te kunnen gebruiken.	Geen actie benodigd	
Wegennetwerk	Onder transponering B.8.2 worden een aantal nieuwe objecttypen geïntroduceerd. [Transportknoop, Transportverbinding, Baanverbinding, Strookverbinding, Baanknoop, Strookknoop]; Welke bronhouder gaat deze objecten bijhouden? Vanuit NWB? Moet wel landelijk als IBRO geen verplichting is.	Binnen het programma Mercator werken we aan een bronhouderschapmodel voor de IBRO. Hierin zullen genoemde inrichtingskeuzes meegenomen worden.	
Wegennetwerk	4.11.1.26: In het conceptueel model staat dat het veerverbinding bord nummer G9 is maar dat is het ruitpad.	Aangepast	
Wegennetwerk	Komt er in het Domein "Wegennetwerk" ook ruimte voor de sectielijnen die bij de registratie Digitale Parkeerondergrond (kernregistratie) gebruikt worden? Deze lijnen geven aan welke kant van de weg geparkeerd mag worden.	Dit is sectorspecifieke informatie en dus buiten scope.	
Wegennetwerk	Weg: De indeling van wegen is zoals in de SOR genoemd en lijkt op de huidige BGT (regionale weg en lokale weg zijn de twee gebiedsontsluitingswegen). Ik mis in deze indeling de objecttypen "straat" en "overig weg" uit de BRT. Niet alle wegen binnen de bebouwde kom zijn een lokale weg	De indeling is inderdaad anders geworden. Geen actie benodigd.	
Wegennetwerk	Daarnaast mist ook de classificatie "hoofdweg" uit de BRT.	Afstemming met de BRT is buiten scope.	
Wegennetwerk	Voetpad op trap behouden voor toegankelijkheid?	Voetpad op trap is toegevoegd	
Spoorwegennetwerk	4.12.1.3/4 In welke mate zijn sporen op industriële complexen nog van belang?	Is vrijwillige inhoud BGT en wordt nu dus niet meegenomen.	
Spoorwegennetwerk	Spoor: Kan de bestaande BRT- indeling (trein, sneltram, metro, tram) afgeleid worden uit de indeling in de IBRO? Ik zie nu maar twee typen spoor.	Deze keuze was in de SOR gemaakt omdat definitie van snel tram en tram, bovengrondse metro, niet eenduidig zijn.	
Functionele ruimten	Complex Mist sub-type: Duikercomplex	Niet aangepast	
Functionele ruimten	4.13.1.33 [Complex]: er zijn heel wat complexe bij gekomen maar we denken dat er nog meer zijn, ziekenhuizen, zorgcentra, gevangenissen, fabrieksterreinen enz. Hoe gaan we daarmee om?	Zorgcomplex toegevoegd. Meer complexen kunnen later worden toegevoegd in afstemming met IMBOR.	
Functionele ruimten	Bij functionele ruimten komt 4.13.1.27 – 4.13.1.34 tegen [Bungalowpark, Camping, Park, Speeltuin, Sportterrein, Volkstuin, Complex, Begraafplaats]. In mijn beleving zijn dat bouwtypen	Deze functionele ruimten zijn bedoeld om het hele gebied, waarop zich bijvoorbeeld een camping bevindt, en waar grasvelden, wegen/paden, gebouwen, zwembaden etc kunnen bevinden, als 1 functionele ruimte te kunnen afbakenen.	
Functionele ruimten	Onder transponering C.7 Functioneel gebied gaat de carpoolplaats op in parkeerplaats. In kader van mobiliteit (DMI-Dutch Metropolitan Innovations) waarschijnlijk wel handig dat dit gegeven als object of attribuut bij een object beschikbaar blijft.	Dit kan later worden toegevoegd als sectorale uitwerking in het kader van mobiliteit.	
Functionele ruimten	Wij doen niks met de functionele ruimtes (op de wegzones na). Wordt dit gebruikt? Ze kunnen ook overlappen en maakt het beeld complex. Maar als we ze zouden willen gebruiken: deze lijken vrij willekeurig. Winkelgebied en/of Evenementenlocatie zou bijvoorbeeld nog kunnen. Campus ook, als past dat misschien onder schoolterrein?	Geen concrete actie nodig	
Registratieve ruimten	3.3.2.11 registratieve ruimten binnen Rotterdam is nog verder uitgedetailleerd: wijk buurt subbuurt subbuurtdeel blokken. Wat zijn de mogelijkheden om deze detaillering als plus laag zelf aan te brengen?	Deze kunnen in de beproeving van het informatiemodel meegenomen worden, mits voor deze registratieve ruimten afdoende definities beschikbaar zijn.	
Registratieve ruimten	Onder Wijzigingen B.11.1 bij Openbare ruimte worden de domeinwaarden, behoudens namen van wegen en waterwegen, verwijderd. De andere typen openbare ruimten moeten wel als verplicht onderdeel worden opgenomen in de BAG. Wordt nu in 1 registratie (BAG) bijgehouden. Straks dus zowel deels in IMBOR en deels in de BAG bijhouden. Niet handig/wenselijk. Werken vanuit één waarheid.	Namen van al deze zaken kunnen wel degelijk in IBRO worden bijgehouden. Namen van wegen en waterwegen bij openbare ruimte, andere namen bij de fysieke objecten waar ze bij horen in het attribuut 'naam'.	
Registratieve ruimten	Een korte inleidende zin dat het hier gaat om de resterende registratieve ruimten (naast de bestuurlijke gebieden) zou niet niet misstaan. Op zich valt dit wel uit het schema te halen, maar een korte tekstuele toelichting op de scope van dit domein lijkt niet overbodig.	Aangepast	
Registratieve ruimten	RegistratieveRuimten: OpenbareRuimte: ik zou hier willen adviseren om bij dit objecttype een geometrie verplicht te stellen. Dat maakt de gebruiksmogelijkheden van dit objecttypen vele malen groter (ook voor de BRT)	We gebruiken de openbare ruimte alleen voor het toevoegen van een naam aan andere gebieden.	
Geografische ruimten	OPMERKING: Te grove beschrijving van de definitie. Ook een registratieve ruimte is in zekere zin een geografische ruimte of geografisch begrensd.	We volgen de definitie uit NEN 3610	

Geografische ruimten	Gezien de definitie van geografische ruimte kunnen we onderstaande domeinlijst niet plaatsen. - Ontwerp ;; Vraag: Onduidelijk verschil tussen Ontwerp en Niet Gerealiseerd... - Niet gerealiseerd ;; Vraag: Is het de bedoeling om plantopografie ook toe te voegen? EN in hoeverre moeten we dan deze topografie dekkend maken? - Bestaand - Opgeheven Als de Zaanstreek een voorbeeld van een Geografische ruimte is, hoe wordt deze opgeheven? Hoe wordt er een nieuwe streek ontworpen of zelfs "niet gerealiseerd"? Heel onduidelijke domeinlijst voor de bedoeling van dit Domein.	In een later stadium zal worden onderzocht of voor geografische ruimten deze statussen wel nodig zijn.	
Geografische ruimten	GeografischeRuimten: Reliëf komt in de BRT misschien te vervallen. Dat heeft ook gevolgen voor dit objecttype. Misschien nog niet noemen.	Geen concrete actie nodig	